

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 195.
1938. szeptember 2., péntek

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradi Közlöny, inreg. in Reg. Publ. Periodice sub No. 146-1938. Trib. Arad.

Beiratások

A kormány rendelete, amellyel új irányt szabott annak, hogy miként kell és miként lehet a kisebbségi gyermekeket a kisebbségi iskolákba beírni, kétségteljesen bizonyítja, hogy a kormány nem áll meg elvi nyilatkozatoknál, hanem gyakorlati téren is cselekszik.

Az új beiratkozási rendelet sok fájdalmas sérelmet akar kiküszöbölni és sok kellemetlen emléket újít fel, de egyben sokat el is temet.

Két lényeges pontot emelünk ki szívesen az új rendeletről.

Az egyik az, amely véget vet a névelmezésnek, illetve annak az önkényeskedésnek, hogy a szülő milyen nemzetiségűnek vallhatja magát és gyermekét.

Az a szülő, aki kijelenti, hogy anyanyelve után tartja magát valamely nemzetiséghez, annak joga van, felekezetre való tekintet nélkül, gyermekét a maga kisebbségi iskolájába írni.

Mit jelent ez? Egy magyar szülő bejelenti, hogy magyar az anyanyelve és így magyar a nemzetisége és ennél fogva gyermekét a községben lévő magyar iskolába akarja járni. Be kell tehát őt írni ebbe a magyar iskolába, akármilyen vallású. Ha tehát a községben csak református iskola van, akkor a katolikus szülő gyermekét is szabad ebbe az iskolába beírni, mert ez is magyar, az is magyar iskola.

Mit kellett ezelőtt a kisebbségi szülőnek elszünetnie, amíg gyermekét beírathatta egy kisebbségi iskolába. Előszedték a nevét, a származását, a vallását, szóval minden ürügyet, amivel elűthették attól a jogtól, hogy saját nemzeti iskolájába írathassa a gyermekét. Hány állami igazgató szerzett magának ezzel olcsó hazafias érdemeket. Hány „patrióta” fedezte ezekkel a sikanériákkal egyéni, vagy hivatali fogvatartottságát. Ez az érdemszerzés íme szerencsésen véget ért.

A rendelet másik pontja idegen és avatatlant ember előtt érthetetlen. Azt parancsolja a miniszter, hogy az állami igazgatóknak szeptember 1-től 10-ig hivatalukban kell tartózkodniuk.

Miért kell ezt külön előírni? — kérdezhetné a laikus. Nagy oka van ennek. A törvény szerint a kisebbségi szülő, mielőtt gyermekét beírja a kisebbségi iskolába, köteles megjelenni az állami igazgató előtt és erre nézve nyilatkozatot adni és csak ennek a nyilatkozatnak a láttamozása után mehetett a felekezeti iskolák igazgatójához, hogy gyermekét felvétesse. Mi ugyan ma sem értjük, hogy miért kell előzetesen az állami igazgatónak ezt bejelenteni, mert hiszen a beiratkozott gyermekekről a felekezeti iskolák nyíltan készítenek kimutatást. De a törvény: törvény és amíg ezt meg nem változtatják, nem vitatkozunk vele. Már most egyes állami igazgató urak úgy játszották ki ezt a törvényt, hogy éppen a beiratási napokban nem tartózkodtak hivatalukban. Hiába kopogtatt az ajtójukon a szülő, senki sem válaszolt. Az állami igazgató ur eltűnt, nem lehetett a nyilatkozatot nála benyújtani és láttamoztatni s csak akkor került elő, amikor a beiratási idő már lejárt. Mennyi panasz és siralom fakadt fel emiatt. De hiába panaszkodtak a szülők, nem hallgatta meg őket senki. Az állami igazgató ur érdemeket akart szerezni és vagy azért, mert ezt csakugyan érdemnek vették, vagy mert jó kortes volt, soha bántódása nem esett ezért a furfangos szabotázsért.

Ez most szintén véget ért.

A kormány azon fáradozik most, hogy kisebbségi

Benes újabb ajánlata: Kulturális és közigazgatási önkormányzat a szudéta- németeknek

Daladier drámai figyelmeztetése a francia hadügyi bizottságban. — Összehívják a német birodalmi gyűlést? — Benes és Runciman újabb tárgyalásai

Nem lesz háború! — írja az angol sajtó

London. Az angol lapok véleménye szerint a nemzetközi helyzet változatlan. Egy dolog bizonyosnak látszik, hogy egyre kevesebb remény van arra, hogy háborus konfliktus esetén Anglia semleges maradjon. A japok most már nem irnak az izolálódás politikájáról és csupán arra helyezik a fősúlyt, hogy lehetőséget találjanak a háborus konfliktus lokalizálására.

A Times azt írja, hogy a nemzetközi légkör tegnap valamivel javult. A világ közvéleménye feszült érdeklődéssel tekint az újabb prágai megoldási terv felé. A News Chronicle azt írja, hogy Hendersonnak lehetőség kínálkozik annak bebizonyítására, hogy Hitler kancellár az osztatlan angol közvéleménnyel találta magát szemközt.

Benes feltételei

A Daily Telegraph szerint Benes köztársasági elnök szerdán a szudétanémetek több vezetőjével tanácskozást folytatott és ennek során közölte, hogy a szudéták a következő engedményeket kaphatják meg azonnali hatállyal:

1. Aránylagos képviselőlet az ország közigazgatásában.
2. Németek kinevezése a közhivatalokba, amíg az arányszámot el nem érik.
3. Rendelkezés az állami jövedelem arányos részével.
4. Teljes egyenlőség a német nyelv hivatalos használatában.
5. Messzemenő engedmények a rendőrségi kinevezéseknél.
6. Kulturális önkormányzat Csehszlovákia minden részében.

Mindezekben felül a prágai kormány kész kölcsönt kibocsátani a szudétavidék maradéktalan újjáépítésére.

Készül a megegyezés!

Az Oeuvre az éjszaka folyamán olyan táv iratot kapott Prágából, amely szerint Kundt szudéta-német vezér hajlandó elfogadni az angol közvetítő terv egy részét. A Jour lehetségesnek tartja, hogy Prágában a megegyezés federalisztikus megoldási alapon jön majd létre. A Matin azt írja, hogy a cseh szlovák kormány a szudétaikkal való megegyezés első állomását a következő 4 pont alapján kívánja megoldani:

1. Prága a szudéta vidékről visszarendeli a cseh biztonsági szolgálat egy részét.
2. Biztosítja a nyelvhasználat egyenlőségét.
3. Közigazgatási önkormányzat létesül kulturális téren.
4. Prága hittel nyújt a szudétanémet vidék gazdasági újjászervezésére.

A francia sajtó hangsúlyozza, hogy a feszültség kissé enyhült, de a viharzónán még

nem haladtunk át.

Runciman lord délelőtt látogatást tett Benes elnöknel és a megbeszélés több mint másfél órát tartott. A szudéta-német párt politikai bizottsága ma délután tanácskozásra ül össze. Ezen a tanácskozáson Henlein nem lesz jelen, mert Berchtesgadenbe utazott, ahol látogatást tesz Hitlerrel.

A szudéta-németek lapját, a Die Zeitot ma ismét elkobozták

Daladier aggodalmai

Daladier miniszterelnök a kamara hadügyi bizottságának tegnapi ülésén beszédet mondott, amelyben elsősorban a nemzetközi helyzet fejlődését ismertette. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a helyzet igen komoly, de nyugtalanságra nincsen ok. Beszédének második részében összehasonlította az európai államok feezverkezését és azt a katonai előkészü-

ségi párhuzamos osztályokat állít fel kisebbséglakta községekben. Be kell ismerni, hogy azok a kisebbségi állami iskolák és párhuzamos osztályok, amelyek eddig papíron mint ilyenek szerepelnek, a valóságban nincsenek meg, illetve igen szörványosan találhatók fel. Dr. Kiss Árpád, bucurestii ügyvéd, alaposan kimutatta a „Magyar Kisebbség” hasábjain, hogy hol nem tanítanak egyáltalán magyarul, ahol pedig a hivatalos kimutatás szerint magyar tagozatok lennének. A mostani kormány nem akar ilyen szemfényvesztéssel élni, hanem igazában azt akarja, hogy ahol ki-

sebbségi iskola van, ott tényleg legyen is.

Nagy lépést jelent az is, hogy a tanítóképzőkben tanítani fogják a kisebbségi nyelveket. Valóban véget kell vetni annak az állapotnak, hogy magyarul tanították a községekben olyan tanítókat, akik egy szót sem tudnak a gyermekek nyelvén. Lehet-e ilyen tanítótól eredményes munkát elvárni?

Nagy várakozással tekintünk az elkövetkező további rendelkezések elé. Főleg azokra van igen nagy szükség, amelyek anyagilag is elősegítik a kisebbségi iskolák egzisztenciáját.

letet, amellyel háboru esetén Németország, Olaszország és Magyarország rendelkezik. Ez után azokat az erőket vette számba, amelyeket megtámadtatás esetén nemcsak Franciaország, hanem Anglia, Oroszország és Csehszlovákia védelmében mozgósítani lehetne.

A beszéd harmadik részében a fegy-

Halifax lord tárgyalásai

Halifax lord külügyminiszter szerdán hosszabb megbeszélést folytatott a londoni lengyel ügyvivővel. A Times ezzel a tanácskozással kapcsolatban azt írja, hogy az eddigi tárgyalások során kevés szó esett a csehszlovákiai lengyel és magyar nemzetiségekről. Feltehető azonban, hogy azokat a jogokat, amelyeket a szudetanémetek megkapnak, nem tagadják meg a lengyelektől és a magyar kisebbségtől sem.

Nagyfontosságúnak tartják a londoni lapok azt is, hogy Kennedy, az Egyesült-Államok lon-

vergártás terén elért eredményeket ismerette a miniszterelnök és rámutatott arra, hogy a kisajátított gyárak termelése magasabb, mint a magániparé. A fegyvergyári vállalatok termelésének fokozása érdekében, bizonyos intézkedésekre van szükség és ez elsősorban a különörák révén érhető el.

doni nagykövete, kedden tanácskozást folytatott az elutazása előtt álló Chamberlain miniszterelnökkel, majd pedig utána Henderson berlini angol nagykövettel is. Kennedy nagykövet különben szerdán rádió-távbeszélőn tett részletes jelentést londoni tapasztalatairól Roosevelt elnöknek.

A külföldi lapok jelentették, hogy a német birodalmi ülést a nürnbergi pártnapok idejére szintén összehívják. Jólétesült körökben semmit se tudnak arról, hogy a birodalmi gyűlést összehívják.

Nyugalomra int a cseh nemzeti tanács

Prágából jelentik: A csehszlovák nemzeti tanács a napilapok útján közli felhívását, amelyben a nyugalom és a rend teljes megőrzésére hívják fel a lakosságot.

Ma titkos minisztertanács Berlinben!

Az Oeuvre jelentése szerint pénteken titkos minisztertanács lesz Berlinben, amelyen maga Hitler kancellár fog elnökölni. Vasárnapra összehívták a szárazföldi, tengeri és légi haderők parancsnokait bizalmas tanácskozásra. Kiszivárogtatott hírek szerint Németország légi haderejét mozgósították és egy egész sereg rendkívüli intézkedést fogantatosítottak. Berlinben élő külföldi megfigyelők úgy hiszik, hogy egy blokkoszerű katonai lépésről van szó, amit Hitler kancellár a szudetanémet párt vezetőinek bevonásával arra fog felhasználni, hogy a csehszlovák kérdésben nyilatkozatot tegyen és követelje a szudetanémetek teljes autonómiáját és kényszerítse Csehszlovákia szövetségeseit, hogy Prága meg nem támadási egyezményt kössön Németországgal ugyanúgy, mint ahogyan Varsó kötött annakidején Berlinnel. Az esetben, ha az érdektelt hatalmak erre nem lesznek hajlandók, úgy be fogja jelenteni, hogy Németország hat hét leforgása alatt mozgásba hozza katonai szervezetét. A Hitler féle terv utolsó pontja a Németország és Csehszlovákia közötti vámunió. Hitler kancellárnak az a terve továbbá, hogy a meg nem támadási szerződés aláírásának napján a szudetanémeteket a birodalmi német hadsereg védelme alá helyezi. A beszédben be fogja jelenteni, hogy Németországnak ez a követelése annyira jogos és erkölcsi alapon nyugszik, hogy amennyiben a nagyhatalmak nem értenek vele egyet, úgy a háborus felelősséget valamennyi országnak egyöntetűen kell viselni. Valószínűnek tartják azt, hogy Hitler kancellár a nürnbergi kongresszus befejezéséig nem fogja elmérgesíteni a helyzetet.

A lap megállapítja másrésztől egy prágai jelentés alapján, hogy a szudetanémetek elfogadták az angolok által javasolt terv első részét.

Henderson a német külügyi államtitkarnál

London. A mai lapok nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a körülménynek, hogy Henderson londoni angol nagykövet nyomban Berlinbe való megérkezése után, felkereste Weizsäcker német külügyi államtitkárát és részletesen tájékoztatta őt az angol kormány álláspontjáról. A megbeszélés közel háromnegyed óráig tartott.

„Nem lesz háboru!” írják ma reggel a londoni lapok

A ma reggeli angol sajtóban is az európai feszültség enyhülése jut kifejezésre. A lapok terjedelmesen írják a csehszlovák kormány legutolsó javaslatáról és úgy a Daily Mail, mint a Daily Express is tudni véli, hogy ha a szudetanémet párt a prágai kormánynak ezt a javaslatát is visszautasítja, akkor lord Runciman elő fog állni a saját tervével és mind a két félhez felhívást fog intézni, hogy fogadják el azt a tárgyalás új alapjául.

A Daily Mail ma is kéri a csehszlovák kormányt, hogy tegyen további engedményeket a szudetanémeteknek, egyébként azt fejteti,

A Star politikai munkatársa jelenti, hogy Henderson az angol kormány üzenetét vitte Hitlerhez. Az angol kormány Németország közreműködését kérte az európai béke fentartásában és egyidejűen figyelmezteti Hitlert, hogy amennyiben Csehszlovákia integritása ellen támadás történik, Anglia nem maradhatna semleges.

A Star valószínűnek tartja, hogy Németországot felszólítják az Ausztria megszállása után tett nyilatkozat megismétlésére.

Göring marsall akkor kijelentette, hogy a német csapatok legfeljebb 22 kilométernyire közelítik meg a csehszlovák határt.

Az angol közvélemény nézetét a leghűségesebben a Yorkshire Post egyik londoni levele fogalmazza meg.

Eszerint: a külföldre mély benyomást tett az a tény, hogy Anglia egységesen s intenzíven érdeklődik a csehszlovák kérdés iránt és az egész nemzet azonosítja magát Sir John Simon nyilatkozatával.

Gázárcokat kapott Londonból Runciman lord és kísérete...

Runciman lord csütörtökön délelőtt fél 11 órakor kihallgatáson volt Benes csehszlovák köztársasági elnöknel.

A Rador távirati iroda jelentése szerint Runciman lord és kísérete tagjai részére Angliából ma a legmodernebb készítményű gázmaszkok érkeztek. A gázmaszk-küldeményt Londonból küldték a lord és kíséretének.

Álhir v. Pápen letartóztatásáról

Berlinből jelentik: A hivatalos körök erősen cáfolják Von Pápen volt kancellár letartóztatásáról szóló híreket. Von Pápen állítólag deviza visszaélések miatt tartóztatják le. A német cáfolat azonban erősen tiltakozik a külföldi lapok híradásai miatt.

Az őszinte gyilkos

Írta: H. J. MAGOG

Gyönyörű erdő volt ez, valóban. Nyilegyenes, aszfaltozott ut haladt keresztül rajta s az uton sűrűn követték egymást az autók, amelyeknek tulajdonosai sóvárgó pillantást vetettek a sűrű zöld bokrok, fák közé, de hát nem állhattak meg: sietniök kellett, hogy megtartsák jó átlagsebességüket és ebédre vagy vacsorára célhoz érkezzenek. Gyönyörű ut volt, de igazán alkalmatlan a gyalogos ember számára, mert annak bizony a poros-göröngyös mellékutakra vagy az aszfalt mellett húzóódó ösvényre kellett szorulnia vagy ha másfelé volt dolga, az áthatolhatatlan sűrűségű bozótok között kellett utat törnie magának.

Marcel Pierval nem riadt vissza az ilyen vállalkozástól. Már hónapok óta élt a faluban és minden szabad idejét a gyönyörű, lombos erdőben töltötte. Óriási sétákat tett és boldogan szivta magába a madárdaltól hangos erdő tiszta illatát. Most is befordult egy kis ösvényre és utat vágott magának. Erős vászonruháját nem tudták megszaggatni a tövisek, de ruganyos, fiatal ágacsok bizony olykor arcába csaptak. Jó egy órát sétálhatott, mielőtt elfáradt és le akart ülni. Ekkor pillátása egy emberi alkara esett, aki félig elbujva, félig leheveredve lapult egy fatörzs közelében, egy mélyedés mellett. Szemügre vette: rongyos, borotvátlan, sötétarcu, gorillaképzű férfi volt, olyan félelmes és rosszképzű, hogy önkénytelenül is sarkon fordult, hogy elmenjen. Mikor az idegen ezt a mozdulatot

észrevette, felnevetett.

— 'pot — mondta hetykén és kezét homlokához emelte.
— Mit keres itt? — kérdezte nyersen Marcel és úgy érezte, erős izmai, kisportolt teste megvédik a támadás ellen.

— Hogy mit keresek? — kérdezte furcsa, mély hangon a csavargó és egyszerre megvillant a szeme — azt, hogy én itt öltem egyszer. — Mikor Marcel szólanul meredt rá, folytatta: Igen, gyilkoltam. Itt álltam lesben. Hetekig. Tudtam, hogy erre fog jönni. Itt lestem rá, azután egy nap jött...

Szeme villogott, orcimpája tágult és Marcel önkénytelenül egy lépést hátrált. Ez a megmagyarázhatatlan vallomás megdermesztette. Ha egy pillantást vetett a csavargóra, nem kételkedhetett, hogy igazat mond. Vadállati képe vérszomjas mámorban torzult el, mikor, ellenállhatatlan vágyának engedve, bevallotta borzalmas bűnét:

— Itt ment gyanútlanul az uton, — folytatta rekedt hangon — mikor hátulról rávettem magam. Nem is nyikkanhatott. Belemártottam a késem. Azután elástam. Azt se tudom, keresték-e, — tenyerével a földre ütött — itt van eltemetve.

Marcel Pierval megkövülve meredt rá. A csavargó nevetett:

— Elmondtam. Jól esett elmondani. Nem félek, hogy elárul. Egyedül vagyunk. Soha senki se jött nyomra. Megtettem az övintézkedéseimet.

Ez már sok volt. Marcel sarkonperdült és futásnak eredt, ahogy a lába csak bírta. Futott, esze nélkül, nem törődve, hogy arcát felvérzik a

bokrok. Mikor kiért az országútra, lassított. Borzalmas — dadogta még mindig remegve a rémültől — ez a fenevad! — Ez a vadállat! Még szerencse, hogy sikerült megszöknöm előle! Borzasztó, hogy ott lapul az erdőben és ha arrajár valaki, legyilkolja!...

Egy órával később beért a faluba és kifulladásra támaszkodott be a csendőrszobára. Tőviről hegyire elmondta rettenetes kalandját. Pontos személyleírást adott és elég pontosan meghatározta a helyet is, ahol a szörnyeteggel találkozott. Megígérték, hogy azonnal körülzárják az erdőt és átkutatják.

Egy héttel később idézést kapott a csendőrszobára. Odasietett. Bilincsbe veve vezették elé a gyilkost.

— Ő az! — jelentette ki Marcel határozottan.

— Hallotta? — kérdezte a csendőrtiszt.

— Igen, én vagyok, — mondta halkán, lehajtott fejjel a csavargó — nem is tagadok én semmit. Nem hittem volna, hogy az ur elárul. Azt hittem, becsületes ember. Ugy beszéltem hozzá, mint barátához...

— Akasztófára kerül! — kiáltotta Pierval iróniával.

— Akasztófára? — kérdezte a gyilkos inkább meglepve, mint ijedten. — Akasztófára? Az sok lesz. Mert azt az elcsavargott macskát megöltém? Keressék csak meg ott a földben, ott találják a csontvázat biztosan. De akasztófára juttatni az embert, csak azért, mert egyszer leszurt egy koszos macskát?

Rettenetes erejű tájfun száguldott végig Japán középső részén

Tokióból jelentik: Japán középső részén és a keleti tengerpart mentén szerdán pusztító tájfun sodort végig, amely Tokióban és Yokohamában is rengeteg károkat okozott. Ez volt a legsúlyosabb orkán hat év óta. A vasuti forgalom és a közúti közlekedés messze területeken szünetel. A felhőszakadás következtében a vasuti pályák és az országutak vizalatt állanak. Kanda kerületében egy nagy textilgyár kigyulladt és az óriási szélben oltásra nem is lehet gondolni. A kikötők rakodóhelyei és raktárházai elpusztultak. Az orkán óránként 110 kilométer gyorsasággal rohant. A szélvész nagy hajókat leszakított horgonykötelükről és kisdorta a nyílt tengerre. A 15.000 tonnás „Schitral” brit gőzös Yokohama magasságában megfeneklett. A telefon- és távirókészülékek elszakadtak. Eddig négy halál-

esetről jött jelentés.

Tokióból jelentik: Ujabb jelentések szerint a tájfun nyomán beálló felhőszakadás következtében Tokióban több mint harmincezer házát öntötte el az ár. A vasuti forgalom megindulására egyelőre nincs remény, mert a felhőszakadás a pályák nagyrészét hasznavehetetlenné tette. A vihar ereje fákat csavart ki tövestől és a házak tömegeit döntötte romba. Igen sok helyen eltépte a vihar az áramvezetékeket, úgyhogy egész Yokohama városa sötétségbe borult. A yokohamai kikötőt végigsöpörő szökőár súlyos károkat okozott a raktárakban is. Az anyagi kárt egyelőre két és félmillió fontra becsülik. A hatalmas vihar és felhőszakadás az 1923. évi földrengés-szerencsétlenség tizenötödik évfordulóján pusztított.

Az új nemzetközi vasuti egyezmény szerint

második osztályba szállhat az utas, ha a harmadik megtelt

Szabadságot kaptak a kutyák és a kis háziállatok, de a gyermekutasok ülőjogát megvonták

Bucuresti. Október elsején lép életbe az új nemzetközi vasuti egyezmény. Az államvasutaknak ennek megfelelően október elsejéig át kell dolgoznia eddigi előírásait.

A jövőben, ha az utas és a kalauz között nézeteltérés támad, a legközelebbi állomásfőnök szolgáltat igazságot. Eddig minden utasnak joga volt négy éven aluli gyermekeivel mezteljen nélkül is helyet foglalni, függetlenül attól, hogy a többi rendes jeggyel utazóknak volt-e ülőhelyük, vagy sem. A jövőben ez a rendelkezés megváltozik s a gyermekek, akik jegy nélkül utaznak, csak abban az esetben foglalhatnak el ülést, ha hely van. Eddig az utas köteles volt az utat a jegyváltás napján megkezdni, a jövőben a jegy érvényességének határidején belül bármikor szállhat vonatba. Az utas érdekeit védi az a rendelkezés, hogy a

harmadosztályu utas beszállhat másodosztályu kocsiba is, ha a harmadik osztály, amelybe jegye szól, megtelt és a másodikon hely van.

A kalauznak jogában lesz a jövőben olyan csomagokat, amelyeknek terjedelme zavarja a többi utasokat, a csomag tulajdonosának megkérdezése nélkül a csomagkocsiba tenni. Ez az utasítás nem érinti a sielőket és azok sportfelszereléseit. A kutyákra és kisebb háziállatokra is gondoltak az új nemzetközi egyezmény létrehozói. A kutyák szájkosarozva, a kisállatok megfelelő módon becsomagolva utazhatnak.

A vasuti ruhatárak és csomagörzők eddig egy hónapig voltak kötelesek megőrizni a csomagokat, most ezt az időt 14 napra rövidítették meg.

Magyar fotoreporter, aki megcseszelte a windsori herceg arany fürdőkádját

Rivierai pletyka:

Marlene Dietrich válik és Erich Maria Remarquehoz megy feleségül

Budapestről jelentik: Budapest nagy augusztusi idegenforgalmában alig venni észre azokat a turistákat, akik magyarok ugyan, de csak látogatónak vannak itthon, mert hivatásuk állandóan a külföldhöz köti őket. A legújabb külföldi magyar karrierek közé tartozik Királyhegyi György, a New York Times európai fényképosztályának vezetője, aki szenzációs fotoreportokban mutatja be Európát Amerika legnagyobb újságozós táborának, Királyhegyivel az egyik nagy dunaparti szálló halljában beszélgetünk. Ritka pillanat ez, amikor a riporter interjuvozza — a fotoreportert.

— Mi volt a legérdekesebb fotoreport-kalandja? — kérdelem az amerikai tempóban dolgozó és gondolkodó Királyhegyit.

— Az idei nyár legvidámabb és legizgalmasabb riportja talán a windsori herceg fürdőkádjának lefényképezése volt. Amerikából kaptam kábel, hogy Londonból azonnal utazzam Cap d'Antibes-be, ahol a windsori hercegi pár a júliust tölti és készítek fényképet a fürdőkádról, amely állítólag szinaranyból készült! Természetesen Amerikának az lett volna a szenzáció, ha bebizonyítottuk, hogy a kád nem valódi arany. Ezért társammal,

— A villába bejutni rendes uton nem lehetett, mert a hercegi pár még nem volt ott és a személyzetnek senkit sem szabad beengedni. Így hát Cap d'Antibes-ből masteloros motorcsónakazással sikerült a villa kertjénél kikötőnk. A cselédséget azzal kenyereltük le, hogy mindenkit lefényképezzünk és megígértük, hogy képet meg fog jelenni a New York Timesben, csak engedjék meg, hogy a fürdőkádat megnézzük. Miközben én a fürdőkádat fényképeztem, Gyenes barátunk egy óvatlan pillanatban ráspolival a kád alját kissé megcseszelte és a port egy gyufaskatulyába hullatta.

— A becses „cselédet” aztán Cartiernél meg-

vizsgáltattuk és legnagyobb csodálkozásunkra kiderült, hogy tényleg valódi arany...

— Ha akar ezenkívül egy jó kis rivierai pletykát, — mondja Királyhegyi mosolyogva, — elárulhatom, hogy Marlene Dietrich válik férjétől és minden valószínűség szerint Erich Maria Remarque-hoz megy feleségül, akivel Cannesban ismerkedett össze.

— Mi volt élete legnagyobb riporttéménye? — kérdeztem ezután az agilis fényképmatadort.

— Talán az antwerpeni nagy autóverseny, amelyen Mecséry Ilával, a kitűnő magyar filmszínésznővel együtt vettem részt. Mecséry Ila, aki tulajdonképpen egy angol főur felesége, tizenkéthengeres Super Standard géppel indult és 238 kilométeres átlaggal megnyerte a versenyt ebben a kategóriában. Nagyon jól esett mindkettőnknek, hogy a győzelem után — bár Mecséry Ila angol állampolgár — a megafonban a magyar himnusz zendült fel. A verseny azért volt számomra különösen izgalmas, mert utközben fényképeket készítettem és hallatlanul érdekes hatásokat tudtam elérni a rohanó gépről csinált képeimmel.

Gangsterek a 11. emeleten

Megkötötték az ékszerészeket és 100.000 dollárt zsákmányoltak

Newyorkból jelentik: Vakmerő rablás történt fényes nappal Newyorkban. Dél tájban három revolveres zsvány behatolt az 5. Avenue egyik épületének 11. emeletén lévő ékszerüzletbe. Megkötötték a két tulajdonost és három alkalmazottjukat, azután 100.000 dollár értékű ékszert vittek magukhoz, majd nyugodtan eltávoztak. Eddig nem sikerült nyomukra akadni.

A magyar parlament munkaprogramja

Budapestről jelentik: A magyar kormány tagjai tegnap délután Imrédy Béla miniszterelnök elnökle alatt minisztertanácsot tartottak. A tanácskozás a hajnali 3 óráig húzódott el és annak során letárgyalták a magyar parlament őszi munkaprogramját. A minisztertanács nagyszabású törvénykezési programot dolgozott ki és ez kiterjed az államélet minden vonalára. Imrédy Béla miniszterelnök vasárnap Kaposváron nagy beszédet mond és ebben részletesen vázolni fogja nagyjelentőségű programját.

Washingtonba készül az angol király

Londonból jelentik: A vasárnapi lapok befejezett tényként írják György király amerikai látogatásáról, amelyet az uralkodó a novemberi trónbeszédében fog a világ tudomására adni. A király és a királyné három hónapig maradnak Kánadában és ezt az alkalmat felhasználják arra, hogy Washingtonban hivatalos látogatást tegyenek. A világpolitika középpontjában — írják a lapok — a közeljövőben az angol-amerikai viszony kérdése áll és a washingtoni királylátogatás e tekintetben döntő fordulatot jelent.

A washingtoni ut egészen szorosra fűzi majd Anglia és az Egyesült-Államok kapcsolatát és előreláthatólag új szerződéses megállapodásokra fog vezetni.

Zsidó-ellenes intézkedések Olaszországban

Mussolini miniszterelnök elnökle alatt ma tartották meg az első őszi minisztertanácsot, amely részletesen megtárgyalta a faji és zsidókérdést. Mussolini miniszterelnök, mint belügyminiszter javaslatára a minisztertanács az 1919. január elseje óta Olaszországban, Libiában és az Aegei tenger szigetein letelepedett külföldi zsidókra vonatkozólag a következő határozatot hozta:

A külföldi zsidók végérvényesen nem telepedhetnek le Olaszországban, Libiában és az Aegei tenger szigetein.

A törvény értelmében zsidóknak számítanak azok, akik zsidó szülőktől származnak, még akkor is, ha ők maguk nem a zsidó vallást követik.

Azoknak a zsidóknak az olasz állampolgársága, akik állampolgárságukat 1919. január elseje után szerezték, megszünik.

Azok a zsidók, akik külföldiek és akik ennek a törvénynek kihirdetése után Olaszország, Libia, vagy az Aegei tenger szigetein tartózkodnak és akik csak 1919. január elseje után telepedtek le, kötelesek Olaszország és a gyarmatok területeit e törvény kihirdetésétől számított hat hónapon belül elhagyni. Ha eme kötelezést ségüknek nem tesznek eleget, úgy kiutasítják őket.

A minisztertanács pénteken tovább folytatja tárgyalásait.

URANIA PREMIERMOZGO.

2 óra, 5, 7.15 és 9.30-kor.

Pompás kettős premieműsor!

I. Versenyfutás a halállal

Végtelenül izgalmas vadnyugati film, Dick Foran az éneklő cow boy-al

II. Az eladók királya

A „széles-mosolyú” Joe Brown (alrengéb) dobózája

CORSO: 3 mérs. helyárák, Tel.: 2065-5, 7.15 és 9.30.

6 holttest vezet MR. MOTOT

Genghis Khan

rablóinak leleplezéséhez. Peter Lorre fő-zerapben:

Kiegészítő műsor: A bolondok paradéja 3 Ritz Brothers és Alice Faye.

A LONDONI TÖMEG

A Downing street 10. számú szürke és piszkosfalu kompos épület előtt már megint ott áll a londoni tömeg. Lassan csepereg a monoton londoni eső, köd s félhomály terjeng és a tömeg feje felett, mint hirtelen nőtt élógombák, kinyílnak a fekete esernyők.

Senki sem mozdul. Időnként egy ur a szomszédjához hajol, sug neki valamit s utána köhész. Emi az egész.

Valahol egy rendőr is áll a sarkon. Nem zavarja szét a hallgatag tömeget, nem oszlatja fel a gyülekezetet, pedig az emberek egyre jönnek s szóltanul, kérdezősködés nélkül beállnak a sorba. Nem kérdeznek semmit. Aki itt áll, az tudja, hogy miért áll itt s a szavak mit sem tesznek.

Itt most nem a szó, hanem az ösztön dolgozik s a megfjethetetlen lelki rádió küldi üzeneteit egyik embertől a másikig.

A szürke épület előtt időnként lefékez egy autó, feketeruhás, aktatáskás urak ugrálnak ki belőle, fázósan összehúzzák magukon a felöltőt s aztán rosszkedvűen elnéznek kelet felé. Onnan jön a borzongató szellő, Európa felől.

Az autó mögött összecsapódik a tömeg, az aktatáskás urak eltűnnek a kapu alatt és az emberek tovább állnak és tovább néznek a szürke épület felé, ahol a kivilágított ablakok mögött néhány szűkszavú ur ül most és nagyon komolyan tárgyal. Többek között százmilliók sorsáról is van szó s ez nem is érdektelen téma.

A londoni tömeg tudja ezt s azt is tudja jól, hogy mikor kell a Downing street 10. számú ház elé állni és várni, szívszorogva várni, hogy mit dönt bent az a néhány korrekt gentleman, aki gondolkodásban, modorban és életszemléletben semmiben sem különbözik tőlük, csupán az a különbség, hogy e pillanatban ők döntenek Anglia és mellesleg egy világ sorsáról.

Ez a tömeg megszokta már, hogy időnként fel kell állni a klubasztal mellől és el kell indulni a Downing street felé s ott egy bizonyos ház előtt meg kell állni s aztán hallgatni órákon át. Ugyanez a tömeg állt itt 1914. júliusában, legfeljebb most az apák helyét, szorongását és aggodalmát a fiúk vették át. Valami végzetes ösztön hozta őket ide a külügyminisztérium elé akkor is, most is s valahogy homályosan érzik, hogy nekik kötelességük volt idejönni s kötelességük a csipős szélben, a szemerkező esőben ellenőrizni, hogy Chamberlain, Halifax, Hore Belisha és a többi urak mikor és mit végeznek.

Huszonnégy évvel ezelőtt Lloyd George, Haig és Grey urakat lesték az ócska épület előtt s amikor meghallották, hogy az igen tisztelt gentlemanok legnagyobb sajnálatukra nem tudták megoldani a kérdést hadüzenet nélkül, akkor nyugodtan összecsukták az esernyőt, megigazították a kalucsnit s aztán szépen hazamentek és felvették a katonazubbonyt.

Huszonnégy évvel ezelőtt sem szívesen tettek s ma sem szívesen tennék. Éppen ezért álltak oda illedelmesen és jónevelten a szürke épület elé, hogy jelenlétükkel is ellenőrizték, vajjon csakugyan olyan nagy a baj, s vajjon csakugyan nincs más megoldás?

Nem éljenik Chamberlaint, aki őszhaju és csunya, nem éljenik Halifaxot sem, aki nyurga s idétlen, de, ha kell, akkor ma is bezárlák az esernyőt és cuppogó kalucsniban a kötelességteljesítés biztonságával hazasietnek, hogy felvegyék a rég nem használt öltönyt.

Bibescu herceg Budapesten

Budapestről jelentik: Gheorghe Bibescu herceg, a Nemzetközi Légügyi Szövetség elnöke tegnap repülőgépen Aradról a magyar fővárosba érkezett. A budaörsi repülőtéren a magyar légügyi szövetség vezetői fogadták a herceget. Bibescu herceg az újságíróknak tett nyilatkozatában kijelentette, hogy szándékában volt a Szent István ünnepekre alkalmával rendezett nemzetközi repülőmeetingre ellátogatni Budapestre, azonban rajta kívül álló körülmények miatt nem tehetett eleget a meghívásnak.

A Nemzetközi Légügyi Szövetség elnöke néhány napig marad Budapesten, majd tovább folytatja útját Páris felé — gépkocsin. A herceg magánrepülőgépének pilótája már vissza is tért Bucarestbe.

Lupe Velez azért válik, mert férje, Johnny Weismüller keveset verte

Páris. A botrányokkal tarkított amerikai színészházasságok közül is kiritt Johnny Weismüllernek, az egész világon közismert Tarzannak és Lupe Veleznek, a temperamentumos mexikói csillagnak szerelme. Weismüller öt évvel ezelőtt, 1933. október 8-án vette el feleségül Velezt. Nemsokkal az esküvő után a fiatal asszony eredeti nyilatkozatot adott a sajtónak házasesetükről:

— Állandóan verekedünk! Nem akarok Johnny ellen beszélni. Felerészben én vagyok a botrányok okozója . . .

Közvetlenül a nyilatkozat után, amely egyébként a kifünő házaspár csomó hálósobattitkát is tudatta a közönséggel, bekövetkezett az első különválás. A békülés ugyan hamarosan megtörtént, de azóta — jelenti az United Press — a nyilvánosság bevonásával összesen 12 válókisérlet történt. Ezek közül emlékezetes marad az a színjáték, amelyet 1934. július 12-én rendeztek a felek. E nap előestéjén Lupe Velez magához kérte az újságírókat, akikkel közölte, hogy házasesete a legharmónikusabb s férje egy „lovely brute”, imádatraméltó vad.

A következő napon a vad és neje egetrázó botrányok közepette széjjelváltak, hogy néhány hét múlva ismét egybekeljenek.

A sok meddő kísérlet után ezuttal tényleg létrejött a válás. A keresetet a színésznő nyújtotta be a következő indoklással:

VAS BORISKA

mozgásművészeti iskolájának tananyagát amerikai sztepp és akrobatika tanítással kibővíve a tanítási szept. 15-én kezd meg. Btv. Reg Ferdinand 6.

1. Weismüller elhidegedett tőle, amit igazol, hogy már két éve nem mond ellent neki és nem is veri.

2. Köszönés nélkül távozott hazulról.

3. Egész társalgási készsége nem több annál az „ough” hangzatu ívöltésnél, amelyet filmjeiről az egész világ ismer.

Miután Weismüller a maga részéről is a házasság felbontását kérte, a bíróság kimondta a válást.

Napsugárból fejleszt elektromosságot egy francia feltaláló

Óriási lehetőséget nyújt a találmány, mely rövidesen megváltoztatja a világ képét

London. Korszakalkotó találmányról írnak a mai angol lapok. A találmányról beszámoló cikkek címei: „A napsugár fogja hajtani a kocsinkat.” „Napsugarak fognak éjjel világítani házainkban.”

Egy francia fiatalember a csoda feltalálója, azonban, miután a francia fiatalember három angol pénzemberrel társulva szabadalmaztatta a találmányt, a londoni újságok angol találmánynak minősítik a „helia electric generating cell”-t, ugyanis angolul ez a neve: Magyarra fordítva: „nap villamosságot fejlesztő készülék”-nek lehetne nevezni.

A csodálatos készülék mindössze olyan nagy, mint egy zsebóra és olyan lapos is. Bakelit burkolba foglalt rézkorongcskákból áll, a rézkorong valami titokzatos anyaggal van bevonva. Ha ezt a zsebóra nagyságu „csodát” valaki autójának ablakára teszi, akkor a beszámolók szerint napközben teljesen fölöslegessé válik az akkumulátor. A begyújtást akkumulátor helyett azzal az elektromossággal végezheti, amelyet a nap sugaraiból, a napvillamossági készülék fejleszt.

Európa déli részein, de különösen a trópusi országokban ez a zsebóra nagyságu csodakészülék teljesen feleslegessé teszi a villanyáramot fejlesztő óriási gépeket. Mire keltenék villanyfejlesztő telepeket oda, ahol bőségesen elegendő elektromosságot fejleszt a napsugárgyűjtő kis készülék, amelyet mindenki lakásának ablakába tehet ki. Ugyanezzel a gyűjtőcelláskával összeszedett villamossággal lehet a melegben ventilátort hajtani és hűtőkészülékeket üzembe helyezni.

A Sunday Dispatch című nagy londoni újság riportere meglátogatta a feltalálót londoni laboratóriumában. A feltaláló készséggel mutatta meg az újságíróknak a lapos kis csodát és azonnal működésbe helyezte: kitette a napvillamosságot gyűjtő cellácskát az ablakba, ugyanakkor pedig összekötötte a kis készüléket egy árammérővel. Az árammérő mutatója egy másodperc múlva már kilendült helyéből és egyharmad voltot jelzett. Ha azonban eltakarták a napvillamosság gyűjtő cellácskát a kezükkel, az árammérő mutatója visszaesett a 0-ra.

Óriási reményeket fűz a feltaláló és a feltalálót támogató angol tőkecsoport a találmányhoz. A mindennapi élet száz és száz alkalmat nyújt a találmány felhasználására — mondják.

Nem vették át Bucuresztiben a nemzetközi Dunabizottság javait

Bucuresztből jelentik: A légügyi és tengerészeti minisztérium a leghatározottabban megcáfolja azokat a híreket, amelyek egyes lapokban napvilágot láttak és amelyek szerint a minisztérium átvette volna az Európai Dunabizottság felszerelését és javait. A légügyi és tengerészeti minisztérium hivatalos kommunikéje hangsúlyozza, hogy a Sinaiában aláírt egyezmény az aláírástól számított három nap elteltével lép életbe s a fenti híresztelések ilyen formán minden alapot nélkülöznek.

Ma délután 4 óráig

vesznek még fel jelentkezőket a

BUDAPESTI SPORTVONATRA

Az érdekeltekkel együtt harmónikusan oldja meg Riscutia alpolgármester Arad tüzifa-ellátásának kérdéseit

Szeptember hó 8-án teszik meg előterjesztéseiket a fatermelők és kereskedők képviselői

Az aradi polgármesteri hivatalban csütörtökön ült össze az a vegyesbizottság, amely az érdekeltek bevonásával Arad faellátásának feltételeit tárgyalta meg. Az értekezleten Riscutia Moise alezredes, polgármester-helyettes elnökölt és résztvettek a tanácskozáson a fatermelők, a fogyasztók képviselői, valamint Seracu Ioan kereskedelem és iparkamarai titkár és Voiticeanu Ioan a város gazdasági ügyosztályának vezetője. Három fatermelő vállalat megbízottai és három fatermelő volt jelen a megbeszélésen, amelynek során a polgármester-helyettes hangsúlyozta, hogy

az aradi tüzifa helyzetét a megértés szellemében kívánja megvizsgálni és a felmerülő problémákat az érdekek összeegyeztetésével óhajtja rendezni.

Elsősorban Arad tüzifa-ellátását kell biztosítani, különös tekintettel arra, hogy a téli árdragulásnak elejét veendő, megfelelő mennyiségű fa álljon a rendelkezésre. Hangsúlyozta a polgármester, hogy

semmiképpen sem kívánja az örmeghatározás rendszerét alkalmazni, ez a rendszer különben sem vált be más városokban sem.

Eppen ezért kéri az érdekelteket felek jóindulatú és megértő együttműködését, amiről egyelőre meg van győződve.

A fatermelők képviselői közölték a polgármesterrel, hogy természetesen rendelkezésére állnak, de pillanatnyilag nem áll módjukban kész terveket előterjeszteni. Kérték, állapítson meg a polgármester későbbi időpontot, ami-

korra elkészíthetik terveiket. Riscutia Moise polgármester eleget tett az indítványnak és felkérte a megjelenteket, hogy

egy hét múlva, szeptember nyolcadikán, ismét jelenjenek meg hivatalában,

amikor is újabb megbeszélés keretében, most már érdemben tárgyalhatják meg a kérdést. Addigra a fatermelők részletes tervezetet készítenek és ennek alapján tárgyalják majd le Arad faellátásának problémáit.

Minden remény meg van arra, hogy a tüzifa-kérdést valóban közös megegyezéssel, az összes érdekeltek megegyezésére rendezik Aradon. Egyébként a polgármester ezúton hívja fel az aradi kisfogyasztókat, akik kilószámra vásárolják a tüzfát, hogy ellenőrizzék a mérlegeket, mert tudomása szerint a kicsinyben vásárolt fatermelvények lemerésénél vizsgálások történnek.

Szombaton döntenek a Dacia-étterem megnyitásáról

Az aradi Dacia kávéház, vendéglő és étterem bezárása ügyében csütörtökön egy intézkedett a város főorvosi hivatala, hogy háromtagú bizottság vizsgálja felül a vendéglő üzemi jelenlegi állapotát. A tulajdonosok ugyanis azt kérték, hogy legalább az étterem újbóli megnyitását engedélyezzék számukra, mert itt már elvégezték a szükséges javítási munkálatokat. A bizottság tagjai: dr. Pascu Sever, dr. Lust Ferenc és dr. Techari Petru. A helyszíni vizsgálatról a három orvos jelentést készít és ezt a jelentést a szombaton összeülő egészségügyi bizottság elé terjesztik.

Ellenőrzik a börtönlakók erkölcsét?

Az igazságügyminisztérium mellett működő börtön-vezérigazgatóság, amelynek ügykörebe tartozik az ország fegyházainak adminisztrálása, érdekes tervezetet dolgozott ki a börtönlakók a fegyházak területén belül való életének tanulmányozására és ellenőrzésére. Az újonnan bevezetendő rendszer megfelelő személyeket igényel, akik a börtönlakók morális ellenőrzését véghezviszik. Ecélből az egyes fegyházak rendelkezésére bocsátanak bizonyos létszámú tanítókat, akik megfelelő oktatásban fogják részesíteni a fegyházak lakóit. A minisztérium nagy érdeklődéssel fogadta a javaslatot és igen valószínű, hogy rövidesen meg is valósítják.

A Lindbergh-házaspár kolozsvári vendégszereplésének rövid története

Lindberghné érdekes vallomása Dr. Hatieganu Iuliu egyetemi professzor számára

Kolozsvárról jelentik: Hatieganu Iuliu dr. kolozsvári egyetemi orvostanárnál történt szívélyes vendéglátás következtében a világhírű Lindbergh-házaspár csak a késő éjszakai órákban tért nyugovóra. A késői lefekvés következtében a reggelre tervezett korai felkelés elmaradt és az oceanrepülő és felesége fél 10-kor keltek fel. A házbeliéktől szívélyes búcsút vettek, majd az orvosprofesszor társaságában a repülőterre hajtottak, ahol Lindberghék repülőgépét egész éjszakán keresztül erős katonai őrség őrizte. Ennek ellenére az oceanrepülő tüzetesen átvizsgálta gépét, hogy nem bábált-e rajta avatatlan kéz. Alaposan megvizsgálta a gép szárnyait, apparátusait, majd a benzín és olajkészletet tekintette meg.

Miközben az illusztris repülő gépét vizsgálta, felesége dr. Hatieganu egyetemi tanárral beszélgetett és elmondotta első gyermeke ismert elrablásának részletes történetét. Közölte azt is, hogy most Londonba repülnek, hogy megnézzék az angol főváros egyik kaszálóiban elhelyezett második gyermeküket. Közben Lindbergh befejezte a repülőgép megvizsgálását és miután mindent kifogástalannak talált, feleségével együtt búcsút vettek az

indulásuknál résztvevőktől, majd a gépjükbe szálltak. Pontban fél 11 órakor emelkedett a

LINDBERGH

magasba a világhírű repülő-házaspár gépe, míg a jelen voltak hosszú ideig feledhetetlen emlékekkel távoztak a repülőterről.

Közigazgatási értekezlet a királyi helytartóságon.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó tegnap a helytartóság székhelyére, Temesvárra rendelte a tartomány öt megyéjének prefektusát, hogy velük közigazgatási megbeszélést tartson. A megbeszélések tárgya az egyes prefekturái tisztviselőknek a prefekturák munkakörének csökkentése folytán, a királyi helytartóság új hivatalaiban, valamint az egyes megyei külszolgálati szerveknél való elhelyezése volt.

Aradmegyét a temesvári közigazgatási tanácskozáson Dobriceanu Mihail ezredes, prefektus és Rafiu Alexandru szolgálati főnök képviselték. A megbeszélések délelőtt 10 órától délután 2 óráig tartottak és azon véglegesen döntöttek az egyes prefekturái tisztviselők új beosztása tekintetében. A végleges kimutatás ma délelőtt készül el a prefekturán.

Népi közösséget létesít a romániai németiség

Brandsch Rudolfot kisebbségügyi vezérfelügyelővé nevezték ki

A fővárosból jelentik, hogy Brandsch Rudolf volt nemzetkisebbségi államtitkár a nemzetkisebbségi kérdések vezérfelügyelőjévé nevezték ki. Ezenkívül

Brandsch Rudolfot álitólag a belügyminisztériumtól felhatalmazást kapott egy bizottság egybehívására, amely bizottság feladata lenne a romániai német népi közösség létesítése.

A belügyminiszteri engedély, amely a németiség által benyújtott 10-875-938. számú kérvényre vonatkozik és amelyet Marinescu I. Tudor államtitkár és Tomescu G. igazgató irtak alá, a belügyminisztérium hozzájárulását tartalmazza a romániai német népi közösség képviselőinek megalakításához.

Hans Henrich dr., Franz Krauter dr. és Gustav Rössler kihallgatáson jelentek meg Miron Cristea dr. pátriárka-miniszterelnöknel és Calinescu Armand belügyminiszternél. Ezalkalommal szóba kerültek az új közigazgatási törvénnyel kapcsolatosan foganatosított tisztviselői elbocsájtások.

Hivatalos helyen úgy tudják, hogy egyes lakók közlése, amely szerint

Brandsch Rudolfot, akit közben a nemzetkisebbségi kérdések vezérfelügyelőjévé nevezték ki, megbízták volna egy német népi közösségi szervezet megalakítására, nem felel meg a tényeknek.

Maga Brandsch is kijelentette, hogy a vezérfelügyelői megbízást elvállalta, a német népi közösség felállítására vonatkozólag azonban a megbízást egy bánati politikusra ruházta át. A bizottság szeptember 4-én ül majd össze a fővárosban és remélik, hogy a megbeszélések, amelyeket széles alapokon folytatnak le, eredménytelennel végződnek.

Gyermekeivel a karján tépte szét a gyorsvonat

Bucuresti. Tegnap délután 6 óra tájban borzalmas szerencsétlenség történt a főváros külső részében a Bucuresti-constantai vonal 8. sz. kilométerköve közelében. A vasutvonal tözsomszágában ugyanis számos ház is van és igen gyakran előfordul, hogy a környék lakóinak a gyermekei a vasutvonal mentén, vagy éppen a vasúti sínek között játszanak.

Tegnap délután 6 órakor Lupa B. Ioana 33 éves asszony látta, amint két éves fiacskája a vasúti sínek között játszott és a gyermek után futott, akit felvett karjaiba, de nem vette észre, hogy a főváros felől közeledik a gyorsvonat. A szerencsétlen asszonyt a gyorsvonat mozdonya éppen akkor ütötte el, amikor gyermekét felémelte s mindkettőjüket a felismerhetetlenségig összemorzosták a vonat kerekkel.

CENTRAL: 5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9-10 órakor

ZARAH LEANDER ragyogó világhírnője

LA HABANERA

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51 Sürögnyelv: KOZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . 420 „ || Egy hónapra 70 „

Sírni nehéz..?

Összeállították a kimutatást arról, hogy különféle filmsztárok hogyan sírnak parancsra. A némafilm idején eleinte vörösbágyával, később glicerín-beccsöpögtetéssel, vagy mentholos készítmények szagoltatásával „sírattatták” a sztárokat, a legtöbb filmsztárs azonban ma már magától sír, illetőleg mindegyiküknek megvan a maga módszere.

Gary Cooper zavarban van, ha sírnia kell. Rájött azonban arra, hogy ha szemét olyan tágra nyitja, amennyire csak tudja és ugyanakkor erősen szomorú eseményre gondol, úgy elkezd könnyezni, mint a parancsolat.

Merle Oberon a legszomorubb történetre sem sír, de menten könnybelábad a szeme, ha alaposan belecsip sajátmagába.

Carole Lombard is mindenképp tágranyitja a szemét, de csak akkor ered el a könnye, ha önmagát kezdi sajnálni.

Bette Davis, akinek tíz film közül kilencben sírnia kell, szivettépő zenét hallgat és ettől fakad sírva.

Olivia de Havilland bármikor, bármilyen mennyiségben sír, egyszerű utasításra. Ha kicsit nehezebben megy, valamely szomorú könyvből elolvas egy oldalt, azután tágranyitja a szemét, majd gyorsan pislogni kezd és 20—30 pislogás után nagyszerűen sír.

Néha igen kegyetlen módszereket alkalmaznak a hollywoodi műtermekben, hogy élethű sírásra bírják a sztárokat. A kis Shirley Temple-nek például azt kell mondani, hogy megbetegedett a mamája.

Jimmy Cagney hosszú ideig egyáltalában nem tudott sírni, amíg rá nem jött, hogy menten elered a könnye, ha 15 évvel ezelőtt meghalt bátyjára gondolt.

Joan Crawford-ot úgy lakasztják sírásra, hogy szeme előtt apró darabokra tépik George O'Brien fényképét.

Norma Shearer büszke rá, hogy még soha nem volt műkönyv a szemében. Zene és szomorú emlékek segítségével sír.

Sokáig nevettek Hollywoodban azon, hogyan nem sikerült megrikatni az új sztárjelöltet, Priscilla Lanet. Több hlábavaló kísérlet után a rendező gyászosan közölte vele, hogy völgegye sürgönyözött, hogy szakít vele. Priscilla Lane hidegvérrel felelt:

— Tudom. Egy órával ezelőtt megkaptam a sürgönyt.

Mire a rendező:

— Hát akkor képzelje azt, hogy újra eljegyezték egymást.

Mire Priscilla Lane sírva fakadt.

Marlene Dietrichnek csak azt kell mondani meggyőződéssel, hogy rossz színész és rögtön könnyekben tör ki.

Senki se döntötte meg Norma Talmadge rekordját, aki egyszerűen képtelen sírni és soha senki valódi könnyet nem látott a szemében. Vérflagyasztó és szivettépő történetek elmondása után még mindig nagymennyiségű glicerínre volt szüksége a sírásához.

Az ellenkező rekorder Clara Bow volt, aki viszont naplának legnagyobb részét a műtörményen kívül sírással töltötte. Rendezője gyakran bemutatta, milyen kitűnő síró. Csak rászólt: „Sírj, Clara!”, mire Clara Bow keserves, valódi zokogásban tört ki.

— Pacha püspök bérmautja Aradmegyében. Temesvárról jelentik: Pacha Agoston dr. megyéspüspök a jövő hét folyamán megkezdi ősi bérmautját. Aradmegye területén az alábbi sorrendben osztja ki a bérmálási szentséget a főpásztor: Szeptember 8-án Odvos, 9-én Ujfalos, 10-én Gyorok, 12-én Fakert, 14-én Radna, 15-én és 16-án Pécska és Szemlak, 17-én Zádoriak, 18-án Ujsimánd, 23-én Ujarad és Kisszentmiklós, 30-án Tornyos és Szederhát, október 1-én Varjas, október másodikán Glogovác és Mikalaka.

— Mihai nagyvajda visszatért az országba. Egyhónapi távollét után tegnap érkezett vissza az országba Mihai nagyvajda trónörökös. A trónörökös szalonkocsiját Velencében csatolták a Szimponhoz. Mihai nagyvajda tegnap reggel érkezett meg az országba és nagy érdeklődéssel figyelte a vidéket, ahol elhaladt. Környezetéhez állandóan kérdéseket intézett, melyekben különféle kérdések között az országos termés és más közérdekű dolgok iránt érdeklődött. Az egyes állomásokon hatalmas éllelénnyel fogadták a trónörökös, aki minden feszélyesség és szertartás mellőzéseivel átment szalonkocsijából a gyorsvonat nyilvános étkezőtermébe, ahol a közönség között költötte el ebédjét. A közönség itt és az egész úton szeretettel és nagy melegséggel tekintett a nagyvajdára, aki láthatóan jókedvűen és kitűnő hangulatban érkezett vissza. Chitila állomáson a szalonkocsit egy különvonathoz csatolták, amely Sinalara vitte Mihai nagyvajdát, ahová az éjszaka folyamán meg is érkezett, majd megszállt a Pelisor-kastélyban.

— A KISANTANT-KÖRREPÜLÉS BUCURESTI—BELGRAD-SZAKASZA. Bucurestiből jelentik: Tegnap reggel 6 óra 25 perckor indult el a baneasai repülőtérről a román, csehszlovák és jugoszláv színek alatt versenyző repülőgépesoport. A körrepülés első szakasza Bucuresti—Belgrad.

— Elméletből a — gyakorlat felé. Bucuresti. A nevelésügyi miniszter ma aláírta azt a végzést, amelynek értelmében 32 elméleti középiskolát gyakorlati középiskolára változtattak át.

— Mocsonyi Antal Temesvárott. Tudósítónk jelentik: Mocsonyi Antal királyi fővadászmester tegnap útazóban rövid ideig Temesvárott tartózkodott. Ezt az alkalmat felhasználta arra, hogy látogatást tegyen Marta Alexandru dr. királyi helytartónál. A látogatás után fényli birtokára utazott, ahol vadászatot vesz részt.

— SZEPTEMBER VÉGÉIG MEGHOSSZABBITOTTÁK A KEDVEZMÉNYES TÜZIFASZÁLLÍTÁSI TÁRIFÁT. Bucuresti. A CFR igazgatósága szeptember 30-ig meghosszabbította a tüzfászállításra vonatkozó tarifakedvezményt.

— Dr. Pireé sebész szabadságáról vissztért, újból rendel.

— Szent István emlékünnepe a kath. egyházban. Szeptember 2-án, Szent István király ünnepén, Budavárának a pogány törököktől való visszafoglalása emlékét ünnepli az egyetemes egyház. Az aradi minorita templomban délelőtt tíz órakor ünnepi mise lesz a Szent István oltárnál.

— Báró Wlassics Gyula dr. a magyar Színházkamara miniszteri biztosa, Budapestről jelentik: Vasárnap számunkban közöltük a Színházművészeti és Filmművészeti Kamara felállításáról szóló miniszteri rendeletet, amely egy intézkedett, hogy a kamara felállításával kapcsolatos teendőket miniszteri biztos intézze s hogy ebben a munkájában külön bizottság támogassa. A miniszteri biztos és a bizottság hatásköre a kamara megalakulása és tisztikarának megválasztásával ér véget. A kultuszminiszter most kinevezte a rendeletben említett miniszteri biztost és a bizottságot, miniszteri biztosnak báró Wlassics Gyula dr. kultuszminiszteri államtitkár küldötte ki, a bizottságot pedig Binger János dr., a Hunnia Filmgyár Rt. igazgatójának, Cselle Lajos, Hosszu Zoltán dr. és Vértess Lajos színházművészeknek személyében jelölte ki.

Mérkőzés után

— És én azt hittem, hogy a futballt lábbal játszik.

Baile FELIX

gyógyfürdő Romania
Nagyvárad mellett Pöstyéne

Augusztus 31-től kezdve már életbe léptek az olcsó utósaison árak!

I. oszt. teljes pensio Lei 220
II. oszt. teljes pensio Lei 120A pensio ninos időtartamhoz kötve!
Mindenki addig marad, amíg jól érzi magát!

Egész éven át nyitva!

Izzappakolás télen is!!
Orth. kóser-étterem!

„Tul gyöngéd volt”

Rudolph Sikora harmincegy éves csikágó lakos hétfőn délután agyonlötte Edward Solomon harminceves csikágó férfit. Amikor a gyilkoságot felfedezték Edward Solomon már halott volt, holtteste mellett ült és nyugodtan cigarettázott gyilkosa, Rudolph Sikora. Az ügy elözményei: Sikora gyönyörű 22 esztendő szöke felesége vájókeresetet adott be férje ellen. Amikor kérdték tőle, hogy miért válik, így felelt: „Rudolph a legnagyobb, legkitűnőbb férj a világon. De talán túlságosan gyöngéd. Meg sem érdemeltem ennyi gyöngédséget. Elválok tőle, hogy azé az emberé lehessenek, aki semmiesetre sem lesz olyan gyöngéd, mint Rudolph.” Feleségének ez a kijelentése Rudolph Sikora füléhez jutott s előlotti hirtelen felindulásában rohant el ellentétéhez és lelötte őt.

— Leányszöketés Aradon. Kétségbeesett asszony jelent meg ma délelőtt az aradi központi rendőrségen. Lupsa Ecaterinának mondotta magát és elmondotta, hogy 16 éves leánya eltűnt Cuzza Voda 24. szám alatti lakásáról. Közölte a feljelentő, hogy leányát legutóbb Nagy József artístával látták, akivel a leány állítólag Nagyváradra utazott. Az eltűnt leány felkutatására a rendőrség vizsgálatot indított.

— Az aradi katonai előképzés tanfolyam parancsnoka közli, hogy az 1939, 1940 és 1941-es korosztályba tartozó ifjak részére szeptember hó 4-én vasárnap, ismét kezdetét veszi a katonai előképzés. Valamennyi katonai előképzésre kötelezett ifju köteles reggel fél 8 órakor a szokott helyen megjelenni. A kiképzésről való távolmaradás büntetést von maga után.

— Halálozás. Özv. Freund Zsigmondné, született Pollák Fáni, 82 éves korában elhunyt. Temetése szeptember 2-án délután 3 órakor lesz a régimeté halottasházából. Az elhunytban Somogyi Józsefné, Székely Lászlóné és Dr. Popper Sándorné nagynénjüket gyászolják.

— MEGHALT ÜRMÖSI KAROLYNÉ. Kolozsvárról jelentik: Sulyos csapás érte Ürmösi Karolyt, a kolozsdoboka körü unitárius egyházkör nyugalomba vonult esperesét, a kolozsvári unitáriusok lelkeszt. Felesége, született Kántor Gizella, szerdán reggel szívszélhűdés következtében, hirtelen meghalt. Ürmösi Karolyné nemcsak jótékonyaságáról volt híres, hanem tehetséges költő is volt. Hangulatos költeményeit önálló kötetben is megjelentette. Pár szál virág címen. Ezenkívül az Unitárius Közlöny egyházi folyóirat hasábjain közölte vallásos tartalmu költeményeit. Hosszu időn keresztül főtitkára volt a Dávid Ferenc Egylet Nőszövetségének. Temetése pénteken délután négy órakor lesz a köztemető halottas kápolnájából. A gyászszertartást dr. Varga Béla unitárius püspök végzi.

— Iskolai értesítés. A Liceul E. G. Birta megváltozott új egyenruhászöve, az egyedárusítósnál: I. Motiu divatárkereskedőnél kapható. Arad, Piata A. Iancu és Metianu sarok.

— Nönek a kenyérrárak Párisban. Paris. A francia fővárosban a kenyér árának emelése nagyobb lesz, mint azt várták. Ugy tudják, hogy kilonként nem 10 centimessel fog megdrágulni a kenyér, hanem 20 centimessel emelik az árát.

— **KIVÉGEZTÉK ORLOW SZOVJET TENGERNAGYOT.** Berlin, Londonon keresztül Moszkvából érkezett hírek szerint Orlow tengernagyot a szovjet tengeri haderők volt főparancsnokát kivégezték. Ő volt az, aki az angol királyi pár koronázási ünnepségén annakidején a szovjetkormányt képviselte. Ugyancsak kivégezték az amuri és a feketetengeri flották főparancsnokait is.

— **Karinty Frigyes temetése.** Budapest, Karinty Frigyes holttestét csütörtökön délután 4 órakor temették el óriási részvét mellett a Keresztelő halottasházából, a magyar főváros által adományozott díszsírhelyen. A temetési szertartást Kemény Lajos evangélikus főesperes vezette, majd a ravatal felett Möricz Zsigmond, Pünkösti Andor, Mohácsi Jenő és Nagy Zoltán mondtak búcsubeszédet.

— **LANSBURY BUDAPESTI TARGYALASAI.** Budapesti jelentik: A magyar fővárosban tartózkodó Lansbury angol képviselő szerdán délután Eckhardt Tibort, a magyar kigazdapárt elnökét fogadta, majd a magyarországi szociáldemokrata párt küldöttsége jelent meg nála. Délben Lansbury Korniss Gyulával ebédelt. Holnap délután Imrédy magyar miniszterelnököt látogatja meg és ezután Kánya magyar külügyminiszterrel találkozik. Lansbury a magyar külügyi társaság vendége és a társaság csütörtökön vacsorát ad tiszteletére.

— **Kertész Dezső kibérelte a budapesti Royal Színházat.** Budapesti jelentik: Az induló budapesti színházi szezonnak sokáig nyílt problémája volt a Royal Színház sorsa. A színházhelyiség iránt többen érdeklődtek, az irodákban állandóan folytak a tanácskozások és, szerdán köztudomásúvá lett az eredmény is: a Royal Színház új igazgatója Kertész Dezső. Az aradi származású kiváló művész, aki különben egyik alelnöke a Budapesti Színház Szövetségének, nagy lelkesedéssel fog neki a színházalapításnak, amelyet a közönség és a művész körök teljes rokonszenve kísér.

— **A Városl Zenedében** (Str. Consistoriului 4), az Aradon egyedül autorizált zenei tanintézetben, megkezdődtek a beiratások.

— **VIRGIL KERCIU UJABB KÉNYSZERLESZALLASA.** Bucurestiből jelentik: Virgil Kerciu, aki részt vesz a kisantant körrepülési versenyen, tegnap Ungvárról elindulva, mintegy 250 km. repülés után kényszerleszállást végzett. A gép benzintartalva sérült meg, — s az üzemanyag kifolyt, azonban lengyel területen sikerült siklórepüléssel földre szállnia. A kényszerleszállás alkalmával a gép súlyosan megrongálódott, de a pilóta sértelem nélkül menekült meg.

— **Az aradi vadászati felügyelőség közölte** a csemegekereskedőkkel, hogy a jövőben csakis olyanoktól vegyenek lött vadakat, akik vadászati engedéllyel rendelkeznek, mert ellenkező esetben megbírságozzák őket. Mindazok egyébként, akik lött vadakat árusítanak, könyvet kell vezessenek az általuk vásárolt és eladott vadállományról. Ezeket a könyveket hétfőn díjmentesen osztja ki az érdekelteknek a vadászati felügyelőség, a Carol-körút 10. szám alatti irodájában.

— **Buza-versenykiállítás Aradon.** Az aradi Mezőgazdasági Kamara rendezésében vasárnap nyitják meg a buza-verseny kiállítását, amelyen részt vesznek az aradmegyei termelők. A kiállítás előkészületei még folyamatban vannak.

— **Az új közigazgatási törvény magyar nyelvű fordítása.** Dr. Kiss Endre szatmári ügyvéd, a Monitorul Oficial augusztus 14-iki számában megjelent új közigazgatási törvényt magyar nyelvre lefordította és füzet alakban rövidesen megjelenik. Megrendelhető dr. Kiss Endre ügyvéd címén: Szatmár, Piața Brătianu 3.

— **Szeptemberi zárandoklat Aradról Radnára.** Az aradi plébánia-hivatal ebben az évben is megrendezi a szokásos szeptemberi zárandoklatot Radnára. A gyalogbúcsúok szeptember 10-én, szombaton reggel hat órakor indulnak és hétfőn este térnek vissza. A villamossal utazó zárandokok csoportja vasárnap, szeptember 11-én reggel hat órakor indul Aradról és este hat órakor térnek vissza. A radnai zárandoklatra szeptember 1-től lehet a részvételt bejelenteni az aradi plébánia-hivatalban. A radnai zárandokok a Mária kegyhelyen, a gyalogzárandokokkal egyetemben, szent misét hallgatnak, amelynek folyamán gyónatás lesz. Ezután lesz az áldozás Szűz Mária tiszteletére s az egész napot ájtatosságok végzésében töltik. Aradra való visszatérés után a minorita templomban áldást kapnak a radnai zárandokok.

— **Tilos Hitler képe Gablonzban!** Gablonzból jelentik: A gablonzi rendőrség rendeletet adott ki, amelyben megtiltotta, hogy az üzletek kirakataiba ki-tegyék és általában, hogy árusítsák Hitler vagy a többi német politikus arcképét. A rendelet ellen vétőket elzárással és pénzbüntetéssel bünteti a rendőrség.

— **Órtáskigyót talált egy párisi tisztviselő.** Párisból jelentik: A földalatti vasúttársaság egyik tisztviselője a clichey-i pályaudvaron csomagot talált. Amikor a csomagot felbontotta, megrémülve látta, hogy abból két és fél méteres boa-kigyó kuszlik elő. A tisztviselőt a közelben tartózkodó rendőrök mentették ki szorongatott helyzetéből. Hosszú fáradozás után a veszedelmes kigyót sikerült ártalmatlanná tenni.

Tempó 1938.

Glasgowból társas autóbusszatározást hirdettek Londonba. Sokan jelentkeztek az utra, többek között Mr. John Duguid és Miss Ellen Frizells is. Az utiterv szerint Glasgow és London között hosszabb ideig sehol sem időznek, hogy minél előbb érjenek a célhoz. A társas autóbussz el is indult, de eredeti tervétől eltérően, mégis megálltak néhány órára — Gretna Greenben. Utközben ugyanis Mr. John Duguidnak annyira megtetszett autóbusszomszédnöke, hogy megkérte a kezét és rábeszélte a szép fiatal leányzót, hogy azonnal tartsák meg az esküvőt a gretnagreeni kovácsnál. Így is történt, az autóbussz utasai a rendkívüli esetre való tekintettel bejegyeztek az ut néhányórás megszakításába, sőt tanuskodtak is a fiatal párnak. Maga az esküvőt szertartás kilenc és fél percig tartott, de a fiatal pár lakomát adott az autóbusszutasok tiszteletére utána. Ennek végeztével mindnyájan visszaültek az autóbusszba és tovább folytatták útjukat London felé.

— **A PALESZTINAI ZAVARGASOK VÉRES STATISZTIKAJA.** Jeruzsálemből jelentik: A Palestine Post című lap legutóbbi száma közli, hogy augusztus hónapban az ország területén folyó zavargások 266 halálos áldozatot követeltek. Az áldozatok közül 19 angol, 48 zsidó és 193 arab.

Figyelem! Olcsó hét a **Figyelem!**

Magazin „Centrum“

ban Arad, strada Brătianu 3.

Nagy választék: **Harisnif, szvetter, keztyű és mindennemű kötött-áruiban.**

— **Dr. Krausz Szidónia és Dr. Steiner Jenő** újból rendelkeznek. Új telefon szám: 2647.

— **Kimutatás a betegsegélyzőpénztárak országos működéséről.** A kimutatás szerint 1922. március 31-én a betegsegélyző-pénztáraknak összesen 60 millió 789 ezer 366 lei alapjuk volt. Tíz évvel később ez az alap már 553.633.994 leire emelkedett. 1932-ben a kiadások így oszlottak meg: Pénzsegélyek és gyógyszer, ellátás 233.051.032 lei, rokkantságé 15 millió 689.937 lei, nyugdíjak 197.942.414 lei, orvosi rendelők és gyógyszer-tárak megszervezése 106.959.485 lei, összesen 553 millió 633.904 lei. 1931—32. év folyamán 3 millió 223.000 esetben rendelkeztek a betegsegélyzők orvosai, 1937—38. év folyamán az orvosi rendelések száma 6.576.000 esetre emelkedett, 85.306 tag pénzsegélyben részesült és 3666 esetben temetkezési segélyt fizettek ki. A betegsegélyzőpénztárak jelenleg 1521 orvost alkalmaznak és 192 gyógyszer-tártartanak fenn. Az orvosi és gyógyszer-tárak személyzet létszáma 1170. A betegsegélyzőpénztárak költségvetése 1937—38. évben egymillió 64 millió lei volt. A betegsegélyzőpénztárak az országban harminckét intézete van, 1933-ban a lakosság 5,25 százaléka volt a betegsegélyzőpénztárak tagja.

— **A „Societatea pentru Ajutor Mutual a Pensionarilor din Arad“** (Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyző Egyesülete) Bul. Regele Ferdinand Nr. 37. Az összes CFR nyugdíjas tagjaink és volt tisztviselő nyugdíjas tagjaink szíves figyelmébe. A CFR „Foia Oficială“ f. év 1050. számában megjelent 152436. R. A. 1938. számú rendelete értelmében az összes 75 és 50 százalékos kedvezményes vasuti carnettek f. év szeptember 1-től kezdődőleg bélyegkötelezettség alá vonattak. Az elsőosztályú után 40 lei, a másodosztályú után 30 lei és a harmadosztályú kedvezményes jegyek után 20 lei bélyegyet kell leróni. Ezen bélyegek a vasuti pénztárnál szerezhetők be. A bélyegeknél a leróvása a törvényes következmények elkerülhetése céljából f. év szeptember 1-étől 30-ig meg kell történni, mert különben a jegy utazásra nem érvényes. Teodor Stan, elnök

Egyezmény az aradi férfi és női fodrászok vasárnapi zárórájának kérdésében

Az aradi férfi és női fodrászok vasárnapi záróra kérdésének ügyében Popescu Petre munkaügyi vezérfelügyelő hétfő délelőttre megbeszélésre hívta össze az érdekelteket. Az értekezletet az aradi munkaügyi felügyelőség tartja meg és azon megvitatták, hogy a jövőben milyen álláspontra helyezkednek az érdekeltek a vasárnap délelőtti nyitvatartás ügyében. Mint ismeretes ugyanis, az aradi bor bélyek és női fodrászok egyrésze elégedetlen a rájuk vonatkozó új zárórendelettel, amelynek értelmében vasárnap délig nyitva tarthatnak, de ezzel szemben hétfőn déli 12 órakor nyithatják csak üzleteiket. Miután a miniszteri rendelet módot nyújt arra is, hogy mindazok, akik vasárnap nem nyitnak, azok hétfőn reggel a rendes időben kezdhetik meg a munkát, a munkaügyi vezérfelügyelő megbeszélésre hívta össze a női és férfi fodrászokat, hogy külön-külön jelentsék ki, hogy kik azok, akik vasárnap nyitva, vagy zárva akarnak tartani. Azok, akik vasárnap délelőtt nyitva óhajtanak tartani, azok hétfőn csak déli 12 órakor nyithatják ki üzleteiket, míg azok, akik vasárnap zárva tartanak, hétfőn reggel a megszokott időben nyithatnak. A vállalt kötelezettséget mindenki aláírásával kell megerősítse és az üzletben táblát kell kifüggeszteni arról, hogy vasárnap nyitva tartanak-e vagy sem. A munkaügyi felügyelőség pontos névsort állít majd össze mindazokról, akik vasárnap nyitva tartanak, hogy ellenőrizhessék, hogy hétfőn mikor nyitják üzleteiket, mert akiket kihágáson érnek, azokat szigorúan büntetik.

— **SZIDALMAZTA A RENDŐRT.** Az éjszaka folyamán előállították a központi rendőrségre Raicu Vasile Vacarești-ucca 17. szám alatti lakost. Az előállítás azért történt, mert Raicu az éjszaka folyamán kihágást követett el. Ezért a közelben tartózkodó rendőrszem igazolásra szólította fel Raicu emiatt méltatlankodott és a rendőr jelentése szerint, szidni kezdte őt. Raicu Vasile a jegyzőkönyvek elkészítése után az ügyészségre kísérték.

— **Természetjárás.** A Carpatina turista-egyesület Czárán I.-osztály kirándulásai: F. hó 3-án délután fél 3 órai villanyossal Kaszojára, másnap Livorcs—Jernován keresztül Radnára. Vezető: Mihail Gyula. A túrát csak kedvező idő esetén tartjuk meg. F. hó 4-én reggel 5 órai villanyossal: Utirány: Livada—Izv. Rece—Valea Almasului—Kovaszinc. Vezető: Kuntz Sándor. Vasárnap reggel fél 7 órakor autocamiont indítunk Kaszojára. Jelentkezéseket Sándor I. és Társa-iroda vesz fel. Előkészületben egy háromnapos túra a Suriánra (Petrosény). Bővebb felvilágosítással szolgál a vezetőség a hivatalos órák alatt.

— **TOLVAJLASOK.** Az elmúlt éjszaka folyamán betörők jártak özvegy Sanda Ferencné gáji asszony Fantanei-ucca 124. szám alatti lakásában. A keletetlen látogatók 3000 lei értékű ruhaneműt vittek magukkal. — Tolvajok garázdálkodtak Pop Victor Hotoran-ucca 2. szám alatti házában is. Innen is több ezer lei értékű értéktárgyat zsákmányoltak. — Thun Ferenc Oituz-ucca 138. szám alatti lakos feljelentése szerint eddig még ismeretlen zsebtolvaj ellopta pénztárcáját, amelyben néhány száz leien kívül különböző iratok és kulcsok voltak.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:
VOJTEK gyógyszer-tár, Bulev. Regina Maria 25. (Tel.: 15—10.)
DANCIU gyógyszer-tár, Piața Mihai Viteazul 13. (Tel.: 15—78.)
BERGER gyógyszer-tár, Saguna-ut.
BERNÁTH gyógyszer-tár, állomással szemben

CINEMA „SCALA“ 5, 7, 10 és 9.30-ór
 Tel.: 20—10. Ma és mindennap:
100 férfi és 1 lány
 Deanna Durbin és Leopold Stokowsky
 világsláger filmje
 Kísérő műsor: Joe Luis és SCHMELLING
 világbajnoki döntője és új Paramount híradó

Információ

Irta:
Stella Adorján

1. jelenet
(Szinhely Viola lakása.)

Viola (heverőn fekszik és tárcsáz egy számot): Haló, kérem a nagyságos asszonyt!

Nagyságos asszony: Én beszélek. Ki az?

Viola: Ne haragudjon, nagyságos asszony, hogy zavarom. Információt szeretnék kérni bizonyos Kovács Valériáról, aki a cselédkönyv szerint öt évig magánál szolgált.

Nagyságos (enyhültebben): Jó napot kívánok! Hát kérem, nem mondhatok rá semmi rosszat, alapiában véve rendes lány.

Viola: Szorgalmas?

Nagyságos: Takarítam nem nagyon szeret.

Viola: Főzött is?

Nagyságos: Hogyne. De az uramnak jobban ízlett az én főzötöm.

Viola: Kimenő?

Nagyságos: Vasárnap szeretett moziba járni, de csak szerelmes filmekhez. Gengszterfilmeket soha!

Viola: Szerencse. És ha vendégek voltak?

Nagyságos: Sokat tartózkodott az előszobában, nehogy elszalassza a borraivalót.

Viola: És tessék még mondani, tiszta lány?

Nagyságos: A Valér? Egész nap puderezi és köl-nizi magát. Azért küldtem el.

Viola: Akkor én sem merem venni.

Nagyságos: Tessék egész nyugodtan. Az első három esztendőben nem volt rá semmi panasz. Szombaton este tizenkét vendégem volt, remekül ellátta őket, pedig reggelig bridzseztünk.

Viola: A két treff konvenciót tejszenek játszani?

Nagyságos: Persze! Képzelmé, a következő lapom volt, hat pikk a terc majorra...

Viola (közbevág): Az semmi! Ezt hallgassa meg! Én mint osztó passzolok, mire a partnerem... (Fél-óráig mesél).

Nagyságos (mikor befejezték a bridzsvitát): Iga-zán érdekes parti volt... Mikor látjuk egyszer egy-mást személyesen?

Viola: Hívják fel, aranyom, telefonon... Csókol-lak... A lányt felveszem...

Nagyságos: Hallól! Effejtettem mondani, hogy szeret kicsit hazudozni, nehogy mindent elhiggyél, amit rólunk mond...

2. jelenet

(Történik Viola lakásának konyhájában, reggel hét órakor.)

Maris (a szobacica, fehérneműt rendezget).

Valér (a szóbanforgó lány zavartan megjelenik): Bocsanat, kisasszony...

Maris: Kit keres?

Valér: Kegyedet. Mint hallom, elmegy innen és a nagyságája engem akar idehozni. Mielőtt beállok, szeretném tudni, milyen népek.

Maris (mivel elsején ugvis kilép, nem takarékos-kodik a véleményével): Rondák.

Valér: Minden nagysága ellen van kifogás, mondja el, ez mifajta? Hogy hívják?

Maris: Szép neve van, Vijolának hívják, ő maga is elég heles, igaz, hogy egész nap keni-feni magát.

Valér: Az nem baj. Legalább nem adok ki pénzt puderre. Sokat dolgozik a nagysága?

Maris: Semmit az égvilágon. Csak telefonál.

Valér: Ó hívja a számot, vagy a lány?

Maris: Ó maga.

Valér: Az jó, legalább azzal nincs baj. Főzésben segít?

Maris: Sajnos, néha igen.

Valér: Tiszta? Rendes?

Maris: Ez? Kétszer fürdik egy nap.

Valér? Hát ha van a fürdőszobában meleg víz, a fene bánja! Erkölcseleg milyen?

Maris: Szőke és sok ruhát csináltat. Az ember megkapja aztán a holmiját, de előbb hatszor átalakítja.

Valér: Vendég van?

Maris: Gyakran. Elég böcsületeselek, de van egy Veres doktor ur, annak sohasincs aprója.

Valér: És sok kimenőt vesz a nagysága?

Maris: Ez? Iccaka mindig táncol és puccsel!

Valér: Akkor beállok ide. Az orvos nyugodalmis helyet ajánlott. Szerbucl!

Napoleon leszármazottja indította utolsó útjára az utolsó párisi villamosot

Páris, 1938. szeptember 1-én... Történelmi dátum Páris életében. Ezen a napon végleg kimúlt a híres párisi, zöldszínű villamos, hogy helyét végleg átengedje a villamgyors Metronak, amely két-száz kilométeres vonalon a föld alatt, valamint az autobusznak, amely 238 relációban, a föld fölött bonyolítja le a hárommillió metropolis forgalmát.

Szeptember 1-én éjjel 0 óra 45 perckor indult utolsó útjára a 112-es, amely Páris északi, Clichy felé fekvő részéből, Montfermeiből indul. Páris és Raincy pályaudvara között bonyolítja le a forgalmat 1890. szeptember 14.ike óta.

Az utolsó párisi villamosvonal temetése igen szomorú, vagy ahogy a párisi lapok jellemzik, „melankólikus” ceremóniák között ment végbe. Az ünnepségen éjjel után megjelent Raincy polgármestere és prefektusa is és rengetegen, akiket ez a nagyvárosi szertartás érdekelt. Napokkal ezelőtt felhívás jelent meg, amelyben az állott, hogy jelentkezzenek mindazok, akik a 112-es villamosvonal első útjára emlékeznek, vagy akik azon résztvettek.

Megindító jelenetek sora következett. Vagy tiz-tizenöt idős férfi és nő ünneplőbe öltözve megjelent a végállomásnál és könnyes szemmel nézte a dáiával és rengeteg szines papírral fel-diszített villamosot. Ezek a párisi polgárok voltak azok, akik a 112-es első útján is résztvettek. Rajtuk kívül rengeteg ember, községi funkcionáriusok, a villamosársaság vezetői, számtalan helyi és kül-

földi újságíró, fotóriporter. A hangulat éjjel után rendkívül izgatott volt. A szentimentális párisiak közül sokan sirtak, a mindenből tréfát csináló franciáknak ezen az estén nem jutott eszébe semmi humoros. Mintha valójában temettek volna valakit...

És hogy méltón menjen végbe az aktus, megjelent a szertartáson M. de Leon ur is, aki a párisi villamosársaság nyugalmazott főellenőre és akirő. köztudomású és bebizonyított tény, hogy Bonaparte Napoleonnak egyenes leszármazottja. Leon ur felvette erre az alkalomra aranygalléros uniformisát és éjjel után 45 perccel rácsapott a rozszant villamos csengőjére és a kocsit elindult.

Leon ur szemében könnyek csillantak meg; a fényképezékek magnéziumlámpái villantak és lass-döcögéssel haladt az utolsó párisi villamos a Gate-du Raincy felé.

A 112-es pedig bedöcögött a remizbe és beállt a többi kimustrált villamos sorába. A remizbe Monsieur de Leon leszállt a villamosról, egy utolsó pillantással búcsuzott az utolsó párisi villamosról. Azután a polgármesterrel odaléptek a kapcsolótábla elé és Leon ur végleg kikapcsolta az utolsó villamosvonal elektromos áramát.

Monsieur de Leon pedig hü maradt ősehez, Bonaparte Napoleonhoz és elmésen jegyezte meg:

— Le tramway est mort, vive l'autobus! (A villamos meghalt, éljen az autobusz.)

Lakberendezési és háztartási csodák a megnyilt budapesti Őszi Vásáron

Budapestről jelentik: Országos ünnepség keretében nyilt meg szeptember 1-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor a városligeti Iparcsarnokban az Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár. A megnyitón résztvett előkelőségek és szakértők mind azt hangoztatták főként, hogy ez a vásár minden ízében teljesen modern. Az újdonságok rengetegében nagy feltűnést keltett egy egyszerű mosófazék, amely minden gépi erő és minden vegyszer nélkül tökéletesen mossa a ruhát. A rádió-csoport valóságos szenzáció, mert éppen ezen a vásáron kerültek először a közönség elé az év összes új rádió modelljei. Vannak különleges technikai csodák is: egy tizméteres torony felkiáltó jele alatt tiszta üvegből készült pénzszekrény. Uvege persze törhetetlen és betörésmentes, zára pedig egy beállítható számsorozat. Átlátszó és így látványos is benne a pénz. Aki a zárat fel tudja

nyitni, az kiürítheti a szekrény tartalmát, természetesen a maga javára. Mondani sem kell, hogy óriási a siker.

A főző- és befőzési versenyek valóságos lázban tartják a látogatókat és különösen nagy a sikerük a különböző országok nemzeti ételeinek. Az asztalterítési versenyen a legelőkelőbb éttermek, uri családok, neves színésznők vesznek részt. Nagy szenzáció ebben a csoportban egy 24 személyes lakodalmi asztal — szinarannal terítve.

Az Őszi Vásár iránt egyre fokozódik az érdeklődés és a külföldről is óráról-órara újabb jegyigénylések érkeznek. A kedvezményes utazást és a díjmentes vizumot biztosító vásárigazolványokat egész Romániában árusítja az Europa utazási iroda és a Wagon Lits Társaság minden fiókja.

Változatlanok mara na a husarak

Megirta az Aradi Közlöny, hogy a kereskedelmi és iparkamara, valamint a városi főállatorvos részvételével, a husiparosok bizottsága megjelent a megye két községében, hogy ellenőrizze az élőállatárakat. Megállapították, hogy a sertésárak emelkedtek és ezért a maximális árak emelését kérték a várostól. Riscutja Moise polgármester-helyettes kérdéssel fordult a szakkamarákhoz, hogy ilyen módon ellenőrizze a husiparosok beadványának adatait, a véleményezés azonban még nem érkezett meg s így a maximális husarak tekintetében nem történt változás.

Százezer lei értékű

Napoleon-aranyat loptak egy fölgyesi magánzónától

Brassóból jelentik: A tölgyesi csendőrség tegnap megjelent Maria Motoi és bejelentette, hogy míg nem tartózkodott lakásán, ismeretlen tettes feltörte pénzszekrényét, amelyből százezer lei értékű Napoleon-aranyat loptak el. A csendőrség nyomozása megállapította, hogy a tettes Erje Dezső. Maria Motoi cselédjének testvére. Az is kiderült, hogy a betörést Erdélyi Alberttel együtt követte el.

O. R. T. CROISIERE

a Ba ti-tengeren augusztus 13—27.
Augusztus 20—szeptember 9. és az

Atlanti oceáni szigetek
szeptember 10—28.

„Stella Polaris” és
„Leopoldville”
luxusgözsökökkel a

Dalmát tengerpartra
aug. 18 - szept. 2, szept 15 - okt. 3

Luxusjáratok:
Marokko — Madeira között és
a Földközi-tengeren.

Prospektusok és információk a
Holland — Amerika Linie
vezérképvisleténél:

Organizatia Romana de Turism,
BUCURESTI, Calea Victoriei 70. Et. 1.
TIMISOARA, Str. Venetia 2. Tel.: No. 632.

PENSIOBAN

lakás és teljes ellátás nem kerül többbe,
mint szállodába egymagában a szoba

Ha Budapestre jön, lakjon a
Belvárosi Pensióban

IV., Veres Pálné-uca 10., félmelet,
a Belváros szívében.

Hideg-melegvíz, központi fűtés, kiváló kiszolgálás

Ronald Colman—ZENDAI FOGOLY

SPORT KÖZLÖNY

Jelentős fejlődés előtt áll az ujonnan átszervezett Sparta sportegyesület

Az egyesület új vezetőségének névsora

Az elmúlt évben az elsőosztályban szereplő és most a másodosztályba került sportegyesület: a Sparta, lényeges újjászervezés következtében egyike lett az alkörület legéletképesebb és legrendezettebb sportegyesületeinek. A szatmári Unio gyárból, mintegy 150 egyént helyeztek át Aradra az Astra gyárba, akik Szatmáron az ottani Törekvés sportegyesület tagjai voltak és ezek természetleg beléptek a Spartába, amely ilyenformán jelentős taglétszámnövekedés mellett több kitűnő aktív játékost is kapott.

Az egyesület vezetőinek sikerült ismét megnyerniük az egyesület számára a vendégipari munkásokat, akik újlag bekapcsolódtak az egyesület beléletébe és a Sparta már be is költözött új klubhelyiségébe, amelyet a Neuman-ház, (Bul. Regina Maria 9.) első emeletén nyitott meg az egyesület és már itt tartja meg pénteken este első vezetőségi ülését, valamint játékosértekezletét.

Az egyesület futballcsapatának ügyeit Márton Gyula szakosztályi elnök intézi, míg az edzéseket Kozák József, a szatmári Törekvés volt kitűnő középfedezete fogja vezetni, de az egyesület minden egyes vezetőségi helye a legavatottabb kézben van, ami biztosítja a Sparta jelentős fejlődésének és további virágzásának.

Az egyesület legutóbbi közgyűlésén választották meg az új vezetőséget, amely a következő:

Diszelnökök: Cojoiu Romulus dr., Csonka János, Manea Ioan, Mohor Ilie, Ferdinand Gheorghe, Bunde Terentie, Dudas Dumitru, Miroslav Ioan, Buzogány Márton, Reisz Sándor, Zsedely István, Szabó Miklós, Denoel János, Kornett Ven-

del, Hagyd József, Poja Florea, Trailescu Ionel, Horváth József, Comoti Gheorghe, Tasca Romulus, Preisz Gyula, Caraghena Iosif, Engelhardt Ferenc, Bologa Virgil dr., Jerebek Ferenc, Muntean Nicolae, tiszteletbeli alelnökök: Nagy Sándor, Suszter Adolf, Fülöp József, Suciú Ioan, Iovinet Andrei, Puia Ioan, Losnita Adolf, Fülöp József, Suciú Ioan, Losnita Ioan, Secui Ioan, Balamat Traian, Poiana G. Ioan, Berbeca N., Friedmann Simon, Kalós Frigyes, Gulyás Antal, Gulyás Illés, Papp Károly, Pascu Gheorghe, Schauer József, Varga Kálmán, Schuk József, Löcs Zoltán, Farcut Mihai, Elnök: Antalik Béla, alelnök: Manea Ioan, ügyvezető elnök: Boanca Izidor, titkárok: Pancotan G. és Pomian G., sportigazgató: Horváth Gábor, főpénztáros: Benkő Béla, pálya-pénztárosok: Heim Nándor, Pop, ellenőrök: Haluska György, Károly István, Birta Géza. Labdarugó szakosztály vezető: Márton Gyula, intéző: Schauer Péter, titkár: Széplaki András, edző: Kozák József.

Fegyelmi bizottság: Elnök: Rakovski Ferenc, tagok: Boanca Izidor, Márton Gyula, Horváth Gábor, Benkő Béla. Ifjúsági szakosztályvezető: Jung János, edző: Telegdy József.

Törpe-szakosztály: intéző: Széplaki András, rendező és gazda: Detári Antal, oldboys-szakosztály: Rosenzweig és Detári Antal.

Póttagok: Gemes Ádám, Detári Gyula, Szabó J., Dudas Imre, Czere B., Bodor János, Hanlreich Jenő, Mindak Lajos, Nagy V., Paraghi, Miche Ludovic, Tyiahor N., Szabó József, László Viktor, Letai Lajos, Kiss Géza, Dimitrovici Gh., Kiss Mátyás, Varga József, Süttő Gyula, László Viktor.

Madeleine Carrol—Zendai fogoly

Ifjúsági játékosokat próbál ki a Gloria Temesváron

A Gloria csapata vasárnap — mint ismeretes — Temesváron vendégszerepel a Kinizsi ellen. Ezen a mérkőzésen a Gloria több ifjúsági játékosát fogja kipróbálni, így Zabot, Marienut és Codreanut és igen valószínű, hogy ha a fiatalok beváltják a hozzájuk fűzött reményeket, úgy a legközelebbi bajnoki mérkőzésen is bekerülnek az első csapatba.

Kiesett a vonatból Horák, a Slavia szélsőcsatára

Prága. A Ferencváros elleni Középeurópai Kupa mérkőzésre készülő Slavia köréből érkező jelentések szerint Bican, a csapat középcsatára, aki a Jugoszlavia elleni válogatott mérkőzésen megsérült, vasárnapig feltétlenül rendbe jön és szerepel a Középeurópai Kupa első döntőjén. Horák, a Slavia kitűnő játékosa, aki szintén játszott a válogatott csapatban, Jugoszláviából visszautaztában, kiesett a robogó gyorsvonatból. Szerencsére csak kisebb horzsolásokat szenvedett, de játékára nem lehet számítani a Ferencváros ellen.

Ugyis az új Kapasból!

Ferdinand Gheorghe alkerületi sportszövetségi főtitkár szerdán Brádon volt, hogy a Micával megbeszélje az aradi elsőosztályú bajnokságba való bekapcsolódását. Mivel a brádi egyesület nem hajlandó azt az anyagi térítést vállalni, amely mellett az egyesületek Brádra utazhatnak, a Mica nem vesz részt az aradi bajnokságban. Az Olimpia ilyenformán vasárnap nem utazik Brádra.

Az angol szövetség a KK-bizottság felkérésére küldötte a prágai Slavia—Ferencváros KK döntőmérkőzés játékvezetőjét Mee személyében, míg a budapesti második mérkőzésre csak később jelölnék játékvezetőt.

Befejezték a magyar tenisz-bajnoki versenyt és a férfi párosban a Gábor—Asbóth-pár győzött a döntőben az olasz Kucel—Vido-kettős ellen 11:9, 2:6, 5:7, 6:2, 6:3 arányban, a vegyes párosban pedig a Dallos dr.—Florlan-pár nyert a Pető—Horn-duo ellen 1:6, 6:1, 6:2-re.

Bulgár—román siketnéma labdarugó mérkőzés lesz szeptember 22-én Bucurestiben. Ez a mérkőzés revánsnak számít, mert legutóbb Bucurestli siket-

BÉCSI MINTAVÁSÁR

1938. szept. 11-től 17-ig.

Műszaki kiállítás szeptember 18-ig

Jelentékeny utazási kedvezmény

a román, jugoszláv és magyar vasutakon, a német államvasuton, a Duna-hajósvonalon, a Fekete-tengeren, valamint a légi közlekedésen. Utlevélvizum gratis! A kedvezményes magyar átutazási vizum a határon lesz megadva, a vásárigazolvány felmutatása ellenében. — Mindenféle felvilágosítás valamint vásárigazolvány 150 lelért kapható:

Wiener Messe, A. G. Wien VII.

valamint a tiszteletbeli képviselőknél:

ARAD: „Europa“ Organizația Națională Romană de Voiaj și Turism, Str. Regina Maria 10, Wagons-Lits/Cook S. A. Bulevardul Regina Maria 18, Societatea Anonimă Romană de Transporturi Internaționale Schenker & Co., Bul. Regina Maria 9.

néma válogatottja Szófiában 4:0 arányú vereséget szenvedett.

A téli olimpia színhelye Lahti, a legutóbbi sí-világbajnokságok színhelye lesz. A Hunok kijelentették, hogy annál szívesebben megrendezik az 1940. évi téli olimpiát, mert legalább jó főpróba lesz a nyári olimpiára.

O Az Universtiteat csak harmadik meg nem jelenése után törlik a bajnokságból, mindaddig azonban a U mérkőzéseit is műsorra tűzik a B. osztályban.

O Adelstein Angélat, Románia és Magyarország asztalitenisz bajnoknőjét meghívták Magyarországra a szeptember elején a Balatonon rendezendő nemzetközi versenyre. Mivel a kitűnő hölgyversenyző még nem kezdte meg edzéseit, nem fogadhatta el a meghívást.

O Temesvári versenyző nyerte Nagyvárad teniszbajnokságát. Nagyváradon napokon keresztül folytak a teniszmérkőzések a város bajnokságáért. A férfi egyes nagyváradai bajnok Ungár, a kitűnő temesvári versenyző.

O MURZA ERNŐ ISMÉT AZ AMTE JÁTÉKOSA. Murza Ernő, az AMTE jóképességű csatárjátékosa, aki Craiovan teljesít katonai szolgálatot és a Rovine Grivița csapatában működött, ismét az AMTE játékosa lett, miután a Rovine Grivița kiadta a játékost az aradi munkásegylet részére. Murzával az AMTE csatársora lényegesen megerősödik.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. ALEXANDRU-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl feleséggel mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információsiroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Ceanădi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutányos díjazás mellett.

Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

TAL: d. e. 9—1-ig, d. u. 3—7-ig.

Douglas Fairbanks jr.—ZENDAI FOGOLY

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Naponta fognak razziákat tartani az ipari és kereskedelmi vállalatok munkaidejének ellenőrzésére

A munkaügyi minisztériumban a napokban értekezletet tartottak, melyen a szakkamarák képviselőin kívül a munkaadók és munkások megbízottai is résztvettek. A megbeszélésen megvitaták a kereskedelmi és iparvállalatok munkaidejének ellenőrzéséről szóló intézkedéseket, mivel a munkaügyi minisztérium azt az értesülést szerzte, hogy a vállalatok egyrésze a hivatalos nyitási és zárási órákat nem tartja magára nézve kötelezőnek.

Az új külkereskedelmi és devizarendszer alkalmazása

Bucurestiből jelentik: Az érdekelt bankok megbeszélésre gyűltek össze, hogy megtárgyalják az új külkereskedelmi és devizarendszerrel kapcsolatos egyöntetű eljárást. A bankok képviselői hangsúlyozták, hogy a Banca Nationalával teljes egyetértésben kívánnak eljárni.

A 77 kilós buza új kiviteli jutalma

Tegnap jelent meg a nyolcvankilós, két százalékos buza 40 ezer leies minimális áráról szóló rendelet, amely augusztus 27-ig visszamenőleg visszaható erővel bír. Ezzel egyidőben illetékes helyről közölték, hogy a 12 ezer leies gabonapremiumot minden buzamennyiségért és minőségért folyósítják, a hetvenhét kilós háromszázalékos minőségig. Az ennél gyengébb buzaminőség után fizetendő buzapremiumot külön állapítják meg.

— CSÖKKENŐ ÁRIRÁNYZAT A TŐZSDÉN. A bucurestii értéktőzsdén úgy a járadékok, mint a részvények árfolyamai csökkenő irányzatot vettek. Árak: „Stabilizarea“ 61 hétnyolcadra, „Desvolta-rea“ 64 egynyolcadra, „Consolidarea“ 44 egynyolcadra változott.

— A GYAPJU- ÉS PRÉMÁRU FORGALMI ADÓJA. A pénzügyminisztériumi forgalmiadó bizottság elhatározta a gyapju- és prémáru forgalmiadójának a nyersanyagra való áthárítását. Ennek megfelelően a jövőben a már feldolgozott gyapju- és prémáruk után történik meg a forgalmiadó megfizetése.

Az értekezleten egyhangulag elhatározták, hogy az ellenőrzés hatályosabbá tételének érdekében vegyes bizottságokat állítanak fel minden városban, amelyek a munkaügyi felügyelőség megbízottján kívül egy munkásból és egy munkaadóból fognak állni. Ezek a bizottságok naponta razziákat tartanak és ahol a törvényes munkaidő túllépésével találkoznak, kihágási jegyzőkönyveket fognak felvenni.

Emelkedik a német gazdasági befolyás a Balkánon

Belgrádból jelentik: A Jugoslovensky Kurir foglalkozik Németországnak a Balkánon folyó gazdasági ténykedéseivel és alapnak véve az év első hat hónapjának külkereskedelmi statisztikáját, megállapítja, hogy Németország kivitele a balkáni államokba ezalatt az idő alatt 31,3 százalékkal emelkedett, ezzel szemben a Balkán államok kivitele Németországba 13,1 százalékkal csökkent. Országok szerint a következőképpen oszlik meg a Németországgal való kereskedelmi viszony: Németország kivitele Jugoszláviába ez év első hat hónapjában 62 millió marka (a múlt év első hat hónapjában 55,7 millió), Jugoszlávia kivitele Németországba 51 millió marka (61,6 millió), Románia behozatala Németországból 69,7 millió marka (54 millió), kivitele 71,3 millió marka (91,3 millió), Bulgária behozatala 26,8 millió marka (30,4 millió), kivitele 32,4 millió (25,5 millió), Görögország behozatala 56,4 millió marka (41,4 millió), kivitele 45,2 millió marka (39,5), Törökország behozatala 74 millió marka (71 millió). A német kivitel a balkáni államokba összesen 68,9 millió márkával emelkedett. A Balkán-államok kivitele pedig: összességében 39,9 millió márkával csökkent.

— SZEPTEMBERBEN ÖSSZEOL A KISANTANT GAZDASÁGI KONFERENCIA. A kisantant gazdasági szakértőinek bizottsága szeptember végén ülésezik. A tanácskozások színhelye: Belgrad.

— A TENGERIKIVITEL FELSZABADÍTÁSA. A pénzügyminisztérium körrendeletben utasította a vámhatóságokat a tengerikivitel tilalmának megszüntetéséről. A körrendelet részletesen felsorolja a kivitel feltételeit.

— Bánsági gabonapiac. A buza irányzata lanyha, míg a kukorica irányzata szilárd a bánsági gabonapiacon. A piaci árak a következők: buza hetvennyolc kilós 385, tengeri 340, zab 440, új lence 450—500, takarmányárpa 340, tavaszi árpa 370, korpá 270, bánsági repce 580, káposzta repce 600, kismalmi liszt a 30—70-es beosztásból 760, nagymalmi liszt 780 lei százkilónként. Új vörös lóhere mag 20 és lucernamag 30 lei kilónként.

— Ma kezdik meg országszerte az adófelebbezések tárgyalását. Bucurestiből jelentik: Ismeretes a pénzügyminisztérium rendelkezése, melynek értelmében minden függő adófelebbezést el kell intézniük a bizottságoknak. Az adófelebbezési tárgyalások ma kezdődnek meg országszerte és ezeknek során úgy a régi, mint az új, egyszóval az összes eddig még el nem intézett, vagy elhalasztott adófelebbezéseket letárgyalják és eldöntik.

— AZ ORSZÁG BEHOZATALA augusztus hónap első husz napjában 870.972.335 lei értéket képviselt, szemben tavaly augusztusi 985.498.000 lei értékkel. Idén július első husz napjában 1.036.852.351 lei értéket képviselt a behozatal. A szállító országok között első helyen Németország áll 365.847.668 lei értékű áruval.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

A városi főorvosi hivatal újabb intézkedései

Az egészségügyi hadjárat újabb fejezete kezdődött meg Aradon. Amint már jelentettük a katonai előképző szolgálat parancsnoksága száz előképzős ifjút bocsátott a városi főorvosi hivatal rendelkezésére, hogy segítségükkel hathatósabban történjen az ellenőrzés és az esetleges egészségügyi természetű javításokat könnyebben elvégeztethessék. Az ifjak a kerületi orvosok vezetésével házról-házra járnak a külvárosokban, ahol azonnal el is végzik a fontosabb munkálatokat. Ezzel egyidejűleg dr. Coțoiu Romuald városi főorvos lépéseket tett azért, hogy a Mosóczy-telepi mozgóképszínházat bocsássák fürdőcéllal rendelkezésére. Az Andreyi-céghez azzal a kéréssel fordult a főorvosi hivatal, hogy a közfürdők berendezésénél legyen a város segítségére. Végül több gyárvállalatot felkértek, hogy a létesítendő csecsemőgondozó szobák berendezéséhez járuljanak hozzá.

ÚJ KÖNYVEK

— Ernst Sommer: „Kelt Granadában“. Hivatalos történetírás szerint 1492. jelzi a Középkor végét, az Újkor kezdetét. A világ számára ez az esztendő Amerika felfedezését jelenti, de a valóságban az a kor sokkal nagyobb jelentőséget tulajdonított két másik eseménynek. Erre az évre esik egyrészt Granada felszabadítása az évszázados mór-uralom alól, tehát Hispania teljes visszahódítása — s 1492. július 31-én lépett életbe Ferdinánd és Isabella királyok rendelete, amely örök időkre kiutasítja a zsidókat Castilia és Aragónia királyságok területéről. Egyik irányban a felszabaduló szellem sürgetve hajszolja Christobal Colont (Kolombusz) az új világok feltáráására — másik oldalán az egyházi fanatizmus az inkvizíció és Torquemada főinkvizítoron át utolsó rohamra indul, hogy a lelkek fölött gyakorolt ingadozó uralmát minden eszközzel megerősítse, megújítsa. Ennek a hihetetlen, a maga fanatizmusában imponáló harcnak — az áldozatul esett zsidók és marranusok emberi képzeletet felülmúló szenvedéseinek története ez a könyv. Hatalmas írói teljesítmény, megdöbbentő dokumentum Sommer regénye, amelynek középpontjában a két véglet között vergődő Juan Fonseca, a királyi testőrség lovagja áll. Megtanít ez a könyv arra, hogy a vak fanatizmus mindig veszedelme volt az emberi fejlődésnek s arra is, hogy a történelem, ha változott formákban is, egyre megismétli önmagát. A vakbuzgóság győzelme mindenkor az emberi szenvedések tömegét árasztja a világra és a vesztes mindenkor maga az emberi szellem marad. Ernst Sommer: „Kelt Granadában, 1492...“ a Tábor-könyvkiadó sorozatában jelent meg (Schalome Asch: Nagy fal I-II., Max. Brod: Reubeni herceg, Dubnov: A zsidóság története, Glaeser: Hazátlanok, Lázár: Palesztina, Molnár: Hitehagyott, Schirokauer: Lásalle, stb., stb.) Ernst Sommer: „Kelt Granadában“ 300 lapon, mint a többi Tábor-könyvek, kötve 158.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérje a Tábor-könyvek teljes jegyzékét.

— David Pilgrim: „A nagy Napoleon“. A hatalmas hadvezér és császár életének legintimebb titkait tárja fel előttünk ez a könyv. A császárt mint halandót ismerjük meg, minden gondjával, bajával. Európa rettegett ura, királyságok teremtője és megszüntetője, a magánéletben szánalmas, vergődő ember volt. A világ színterén felidézte a vihart, melyet nem tudott lecsillapítani. Miniszterei az ellenséges államok uralkodóival paktáltak, mindenfelől lesekedett rá a veszély, árulás. Élete legmélyében pedig meghasonlás dult önérdeke és az állam szempontjai között. Olthatatlan szerelem lüktet: Walewska Máriához, a szép lengyel grófnőhöz, azonban trónja megszilárdítására kellett gondolnia egy magasabb házassággal. A császárnak és embernek egymással vívott kemény küzdelmeit megragadóan állítja elénk az író. Kitűnő portrékat kapunk a kor uralkodó személyiségeiről, Sándor cárról, Metternichről, Talleyrándról, Fouchérről, Goethérről. A mozgalmas és rendkívül érdekes könyv elejétől végig lebilincselő és a legendáshírvé, császár életéből sok új adattal ismert meg bennünket. David Pilgrim: „A nagy Napoleon“ című könyve most jelent meg az Athenaeum életregény-sorozatában, árulása egészségvesztésben 178.— lei. Az Athenaeum életregény-sorozat korábbi kötetei vászonkötésben, szép kiállításban illusztrálva Emil Ludwig: „Kleopátra“, Goldsmith: „Krisztina svéd királynő“, Frank Thiess: „Csuzima“, Sackville-West: „Szent Johanna“ és még tíz-tizenkét más című kötet. Az Életregény-sorozat kötetének ára 178.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a sorozat és Athenaeum-kiadványok teljes jegyzékét.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Rendszeres hajójáratok

Északamerika, Kanada, Középamerika, Kuba-Mexiko, Délamerika, Keletázsia, Ausztrália és Hollandiába

Tengeri utazások

Ismeretlen úti célok és sok örömet nyújtanak!

Földközi-tengeri utazások tavasszal és ősszel, Északi-tengeri és atlanti-szigeti utazások, Nyugatindiai utazások, Világkörüli utazások, Utazások Afrika körül valamint olcsó tengerentúli tanulmányi utazások

Felvilágosítások, prospektusok díjmentesen kaphatók a Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

Képviselcténél:

Kunstler utazási iroda
Arad, Bul. Regina Maria 24.
Telefon 10-86.

Legujabb jelentéseink:

Henlein Hitlerhez utazott

— Csehszlovákia elismerte az olasz—abesszin császárságot —

Benes csehszlovák köztársasági elnök csütörtökön délután kihallgatáson fogadta Francesco Franzonit, Olaszország új prágai követét, aki bemutatta megbízó levelét a köztársaság államfőjének. Az aktusnak az ad különösebb jelentőséget, hogy Francesco Franzoni mint az olasz király és mint az abesszin császár követek érkezett Prágába és Benes ilyen minőségben fogadta őt. Ezzel tehát Csehszlovákia is elismerte Olaszország abessziniai hódítását. Bemutatkozása alkalmából beszédet intézett a követ Beneshez, aki előtt hangoztatta, hogy az olasz—cseh jóviszony kimélyítésén fog dolgozni. A köztársasági elnök megleghangu beszédben válaszolt Francesco Franzoninak.

Henlein ma reggel Berchtesgadenba utazott, ahol tudavélvőleg jelenleg Hitler is tartózkodik. Általános vélemény szerint a szudetanémetek vezére a kan cellár egyenes óhajára utazott ilyen sürgősen Berchtesgadenba, ahol az utóbbi napok eseményeit fogják meg tárgyalni. Henleint holnap várják vissza Csehszlovákiaiba.

Hitler nem beszél a nürnbergi pártnapon

Berlinből jelentik: A német nemzeti szocialista párt tizedik birodalmi pártnapja, amelynek ünnepe szeptember 5-től 12-ig lesznek Nürnbergben, hétfőn délután félhárom órakor Dietrich birodalmi sajtófőnök sajtófogadásával kezdődik. Délután négy órakor Hitler vezér és kancellár tart fogadást a városháza nagytermében.

Kedden délelőtt féltizenkettőkor a vezér helyettese megnyitja a pártértekezletet és Wagner körzetvezető felolvassa Hitler kiáltványát.

A szerdai napot a birodalmi munkaszolgálat ügyének szentelik. Csütörtökön harci játékokat tartanak a Zeppelin-mezőn. A pénteki nap főeseménye a politikai vezetők felszólalása lesz este 8 órakor a Zeppelin-mezőn. Szombaton reggel féltizkor lesz a Hitler-ifjúság szemléje a Stadionban.

Vasárnap délelőtt féltizenkét órakor kezdődik a párt alakulatainak hagyományos felvonulása Hitler előtt az Adolf Hitler-terén. Hétfőn, a pártnap utolsó napján a fegyveres erő egységei vonulnak el a vezér és kancellár előtt, este hét órakor pedig bezárják a pártértekezletet.

Csak hidegvér és nyugalom

Kennedy, az Egyesült-Államok londoni nagykövete az Evening American-nek rádiótávbeszélőn adott nyilatkozatában ezeket mondta az európai helyzetéről:

— Csak hidegvér és nyugalom! A dolgok távolról sem olyan rosszak, mint ahogy látszanak. Ma semmi sem észlelhető, ami aggalyosabbá tenné a helyzetet. A fődolog most az, hogy Amerika és Európa ne veszít-

Tokió és Moszkva megegyeztek

Tokio. (Rador.) Jól értesült körökből szerzett hírek szerint Tokió és Moszkva megegyeztek egymással a szovjet—mandzsu határ fontosabb pontjaira vonatkozólag. A határmegállapítást Litvinov külügyi népbiztos és Sigemitsu moszkvai japán nagykövet augusztus 31-iki megbeszélése során szögezték le.

Ujabb részletek

Karinthy Frigyes temetéséről

Budapestről jelentik: Óriási részvét mellett helyezték örök nyugalomra a magyar irodalom egyik legkiválóbb írói művészt Karinthy Frigyeset, aki oly tragikus körülmények között távozott el az elők sorából. Az író holttestét a Kerepesi uti temető halottas kápolnájában ravatalozták fel. A ravatal lábánál helyezték el az író özvegyének hófehér liliomokból és rózsabimbókból készített nagy kosoruját.

A temetési szertartáson több ezer főnyi tömeg vett részt. Nemcsak az író-, művész- és színésztársadalom, hanem a társadalom minden rétege képviselve volt e temetésen, ahol méltóképpen nyilvánult meg a magyar irodalom és kultúra mélyeseges gyászja.

Délután négy órakor fejeződött az Operaház gyász-kórusa s ezután Kemény Lajos evangélikus főesperes mondott mély gondolatokkal ékes, meghatározó gyászbeszédet. A nyitott sírnál az újságíró-társadalom nevében Pünkösdi Andor bucsuztatta a magyar irodalom egyik legnagyobb büszkeségét, aki számtalan, különösen szép remekművel ajándékozta meg a kultúrtársadalmat. Mohácsi Jenő a színpadi szerzők nevében mondott gyászbeszédet és Móricz Zsigmond a kiváló regényíró az Athae-

se el a fejét. Mindenesetre biztos, hogy az angol közönség nem veszi el a fejét.

Jugoszlávia is szívesen közvetít...

Jugoszláviában nagy aggodalommal nézik a viszony kieleződését a szudeta-német helyzet körül. Belgrádban az a gondolat merült fel, hogy abban az esetben, ha Anglia közvetítése nem vezet sikerre, akkor Jugoszlávia kísérel meg közvetítést a német—csehszlovák konfliktus ügyében. Utálnak arra, hogy Jugoszlávia Németországgal szoros viszonyban van és tagja a kisanant államoknak.

Attlee őrnagy hisz a békében!

Attlee őrnagy, az angol munkáspárt vezetője a Daily Herald munkatársának nyilatkozatot adott. Beszédében helyeselte Sir John Simon kincstári kancellár beszédét és hangsúlyozta, hogy hisz a megegyezésben és kijelentette, hogy közeledik az az idő, amikor a világ minden békeszerető tényezője a közös védelem és a békepolitika mögött tömörül. Délkelet Európában Bulgária megegyezése a balkáni szövetséggel és a kisanant államok megállapodása Magyarországgal szintén az együttműködés kívánásának az előjele. A háború nem elkerülhetetlen, az emberiség nagy többsége hékét kíván és csakis építő békepolitikára van szükség.

Aktuális fejek:

EDUARD BENES

LORD RUNCIMAN

HODZA HENLEIN KROFTA

Balbo marsallt Berlinbe küldték

Rómából jelentik: Itteni politikai körökben olyan hírek terjedtek el, hogy Balbo marsall ideiglenesen átveszi a berlini olasz nagykövetség vezetését. Attolico jelenlegi berlini olasz nagykövet ugyanis visszalép és helyét Balbo foglalná el néhány hónapra, de azért megtartja a libiai kormányzó tisztségét is.

Az európai izgalom miatt 14 milliárd dollár arany gyűlt össze Amerikában

A világ aranykészletének fele már az Egyesült-Államokban van.

London. Az angol fontkiegyenlítő alap csekélyebb méretű közbelépésének sikerült megfékeznie a fontsterling árfolyamhanyatlását a dollárral szemben. Londonban hangsúlyozzák, hogy az angol hatóságok a legcsekélyebb nehézségek nélkül tetszés szerinti színvonalon tarthatják a fonsterlinget.

A washingtoni kincstári hivatal jelenleg azt az európai izgalom következtében hetenként 25 millió dollár értékű arany özönlik az Egyesült-Államokba, de mindez nem ok az aggodalomra, miután a „hitelszervezetek ellen irányuló fenyegetések elhárítását célzó szervezet kifogástalanul működik.” Az Egyesült-Államok aranykészlete augusztus 27-én elérte a 13.092 millió dollár új rekordmagasságot, ami meghaladja a világ egész aranykészletének 55 százalékát.

neum könyvkiadóvállalat és az Estlapok képviselőiben bucsuztatta a halottat.

A gyászszertartás és a bucsubeszéd elhangzása után felzsendült az Operaház gyász-kórusa s eközben adták át az anyaföldnek Karinthy Frigyes hült tetemét.

Házasságelőtti orvosi vizsgálat Danzigban

Varsóból jelentik: A danzigi hatóságok elhatározták, hogy Danzig területén érvénybe léptetik azt a német törvényt, amelynek értelmében a házasulni készülőket orvosi vizsgálatnak kell alávetniük magukat abból a célból, hogy alkalmasak-e a házasságra.

Kommunista monstre-pör Varsóban

Varsóból jelentik: Pénteken veszi kezdetét a lengyel fővárosban az a monstre per, amelynek 120 vádlottja van. A vádlottaknak ugyanis az a bűnük, hogy tagjai voltak egy illegális kommunista alakulatnak, melynek Offenbergné német kommunista volt a vezetője.